

Tytti Tyrväinen ja Vera Virtanen

Poikien tiedot ja näkemykset parisuhteesta

Kyselylomakkeen laadinta

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Terveystieteiden AMK

Hoitotyö

Opinnäytetyö

11.5.2016

Tekijä(t)	Tytti Tyrväinen, Vera Virtanen
Otsikko	Poikien tiedot ja näkemykset parisuhteesta: Kyselylomakkeen laadinta
Sivumäärä Aika	26 sivua + 5 liitettä 11.5.2016
Tutkinto	Terveydenhoitaja AMK
Koulutusohjelma	Hoitotyön koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Terveydenhoitotyön suuntautumisvaihtoehto
Ohjaaja(t)	Lehtori Asta Lassila
<p>Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa ja kehittää kyselylomake poikien parisuhdetiedoista ja -näkemysistä. Tavoitteena on, että tuotetulla kyselylomakkeella voidaan tulevaisuudessa kartoittaa laajemmin poikien parisuhdeosaamisesta. Opinnäytetyö on osa Metropolia Ammattikorkeakoulussa kehitteillä olevaa hanketta, jonka tavoitteena on kerätä tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveystiedon edistämisen tarpeista pojilta ja nuorilta miehiltä. Kerätyn tiedon perusteella tarkoituksena on kehittää uusia menetelmiä ja sisältöjä nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveystiedon edistämiseksi.</p> <p>Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyillä kartoitetaan säännöllisesti nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveystietoa. Kouluterveyskyselyistä ja muista tutkimuksista on käynyt ilmi, että nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveystiedot ovat heikentyneet ja erityisesti poikien tiedot ovat heikompia saman ikäisiin tyttöihin verrattuna. (Kontula – Meriläinen 2007: 62; Kouluterveyskysely 2016.)</p> <p>Opinnäytetyöhön tuotettu kyselylomake perustui parisuhteisiin liittyviin ajankohtaisiin tutkimuksiin, asiantuntijoiden tuottamiin oppaisiin sekä kirjallisuuteen. Kyselylomakkeen tuotosta kommentoivat asiaan perehtyneet opettajat ja vertaisopponentit. Kyselylomake esiteltiin kahdeksalla vapaaehtoisella 15–20 -vuotiaalla pojalla. Kyselylomakkeen kohderyhmään kuuluvilta esitestaajilta kerättiin palautetta kyselylomakkeen toimivuudesta erillisellä palautekyselyllä.</p> <p>Esitestauksen vastaukset perusteella kyselylomake koettiin toimivaksi, mutta vastauksista nousi pieniä parannusehdotuksia kyselylomakkeen vastausvaihtoehtojen selkeydestä. Esitestauksesta saatujen palautteiden ja kyselylomakkeen vastausten perusteella päädyttiin lopulliseen kyselylomakkeeseen tekemään pieniä muutoksia ja tarkennuksia muun muassa tarkentamalla muutamaa kysymystä ja lisäämällä vastausvaihtoehtoja. Tuotettu kyselylomake luovutettiin kehitteillä olevan hankkeen käyttöön. Tulevaisuudessa kyselylomakkeella voidaan kartoittaa parisuhdetietoja ja -näkemysiksi esimerkiksi seuraavissa opinnäytetyöissä.</p>	
Avainsanat	parisuhde, poika, seksuaalisuus, toiminnallinen opinnäytetyö, kyselylomake

Author(s)	Tytti Tyrväinen, Vera Virtanen	
Title	Male's Knowledge and Point of View of Relationship: Drafting of the Questionnaire	
Number of Pages	26 pages + 5 appendices	
Date	11.5.2016	
Degree	Bachelor of Health Care	
Degree Programme	Nursing and Health Care	
Specialisation option	Public Health Nursing	
Instructor(s)	Lecturer Asta Lassila	
<p>The purpose of this thesis was to create and develop a questionnaire on boy's knowledge and points of view of relationships. The further aim of this thesis was for the questionnaire to be applied in the future for the mapping of the knowledge and points of view of relationships widely. The thesis is part of Helsinki Metropolia University of Applied Sciences' project, which is still under development. The aim of the project is to collect information from boys and young men and based on the collected data to create new methodology and content for the promotion of sexual and reproductive health.</p> <p>National Institute for Health and Welfare regularly charts young people's knowledge on the sexual and reproductive health in collaboration with the School Health Promotion studies. The School Health Promotion studies and other studies had shown that young people's knowledge on the sexual and reproductive health is decreased. It is also remarkable that the amount of the knowledge of the girls rises above boys of the same age. (Kontula – Meriläinen 2007: 62; School Health Promotion study 2016.)</p> <p>We collected the theoretical framework of our thesis from topical studies, guides and literature. We based the questions and answer options of the questionnaire on the theoretical framework and modified on multiple occasions to better fit the purpose it was intended for. After development, we provided the questionnaire for a test group of eight volunteer boys at the age of 15-20 years. The boys, who piloted the questionnaire, then gave feedback on its functionality with a separate feedback form provided by us.</p> <p>The feedback led to the conclusion that the questionnaire was adequately functional. But as there were a few proposals for improvement given in the feedback forms, we made further improvements and the final version of the questionnaire was handed over to the Helsinki Metropolia University of Applied Sciences' project. Finally, we hope that, in the future, the questionnaire could be used to gather information on the knowledge of relationships for example in future theses.</p>		
Keywords	relationship, boy, sexuality, functional thesis, questionnaire	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Nuoren seksuaalinen kehittyminen kohti parisuhdetta	2
3	Parisuhde	4
4	Pojan tiedot ja tiedonlähteet parisuhteesta	6
4.1	Tiedot	6
4.2	Tiedonlähteet	8
4.3	Poikien toivoma lisätieto	11
5	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimustehtävät	12
6	Kyselylomakkeen laadintaprosessi	12
6.1	Kyselylomake	12
6.1.1	Kyselylomakkeen muotoilu	13
6.1.2	Kyselylomakkeen rakenne	14
6.1.3	Kyselylomakkeen tuottaminen	16
6.2	Kyselylomakkeen esitestaus	16
6.2.1	Esitestauksen vastaukset	18
6.2.2	Esitestauksen vastausten perusteella tehdyt muutokset	21
7	Pohdinta	22
7.1	Luotettavuuden ja eettisyyden arviointia	23
7.2	Oma ammatillinen kasvu	25
7.3	Jatkotutkimusehdotukset ja hyödynnettävyys	26
	Lähteet	27
	Liitteet	
	Liite 1. Tiedonhaun taulukko	
	Liite 2. Kyselylomake, ensimmäinen versio	
	Liite 3. Kyselylomake parisuhdetiedoista (esitestaus)	
	Liite 4. Palautekysely	
	Liite 5. Kysely parisuhdetiedoista ja -näkemyksistä (lopullinen)	

1 Johdanto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tekemien kouluterveyskyselyiden perusteella nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveystieto on heikentynyt viime vuosina (Klemetti - Raussi-Lehto toim. 2014: 28). Lisäksi Kontula ja Meriläinen ovat havainneet tutkimuksessaan (2007: 62), että erityisesti poikien tiedot ovat vähäisempiä saman ikäisiin tyttöihin verrattuna. Tämän vuoksi toimintaohjelman Edistä, Ehkäise, Vaikuta yhdeksi tavoitteeksi on asetettu seksuaali- ja lisääntymisterveystiedon tason parantaminen. (Klemetti - Raussi-Lehto toim. 2014: 33.)

Nuorten saaman seksuaalikasvatuksen tulisi valmistaa nuoria elämään ja opettaa muodostamaan erilaisia ihmissuhteita, joita ovat esimerkiksi ystävyys- ja parisuhteet. Nuoret saavat seksuaalikasvatusta monista eri lähteistä, kuten kouluista, kampanjoista sekä lähipiiriin antamana. Internet on tuonut nuorten ulottuville uusia tiedonlähteitä ja se on nykyisin yksi keskeisimmistä ympäristöistä seksuaalikasvatuksessa. Internetistä saatava tieto ei ole aina todenmukaista, joten olisi tärkeää uudistaa ja kehittää nuorille suunnattua seksuaali- ja lisääntymisterveyskasvatusta. (Klemetti – Raussi-Lehto toim. 2014: 53; Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa 2010: 22.)

Metropolia Ammattikorkeakoulussa on käynnistymässä hanke, joka pyrkii hankkimaan uutta tietoa poikien ja nuorten miesten seksuaali- ja lisääntymisterveystiedon edistämisen tarpeista. Tiedon perusteella pyritään tuottamaan uudenlaisia menetelmiä, sisältöjä sekä palveluita pojille ja nuorille miehille. THL:n toteuttamissa kouluterveyskyselyissä seurataan säännöllisesti seksuaali- ja lisääntymisterveystiedon tasoa, mutta kyselyissä käsitellään vain vähän parisuhteisiin liittyviä asioita (Kouluterveyskysely 2016). Seksuaalisuus sekä seksuaaliterveys ovat tärkeä osa nuoren kehitystä ja ihmissuhteet ovat osa seksuaalisuutta. Seksuaalikasvatuksen kehittämiseksi tulisi kartoittaa myös nuorten parisuhdetietoutta, joten tässä opinnäytetyössä nuorten kehitystä ja parisuhdetietoja käsitellään seksuaalisuuden näkökulmasta.

Kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka tarkoituksena on tuottaa sähköinen kyselylomake poikien parisuhdetiedoista ja -näkemyksistä. Kehitteillä olevan hankkeen ja tekijöiden oman kiinnostuksen myötä opinnäytetyön kohderyhmäksi valikoituu 15–20 –

vuotiaat yläkoulussa, ammatillisissa oppilaitoksissa, lukioissa sekä ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa opiskeleviin poikiin. Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa ja kehittää kyselylomaketta niin, että sitä voidaan hyödyntää osana hanketoimintaa.

2 Nuoren seksuaalinen kehittyminen kohti parisuhdetta

Nuoren kehittyessä kohti aikuisuutta seksuaalisuuden voimistuminen valmistaa nuorta kohti tulevia parisuhteita (12–15 –vuotias 2016). Seksuaalisuudella tarkoitetaan sukupuolta, sukupuolisuhteita sekä mielihyvää ja erotiikkaa ja siihen vaikuttavat psykofyysis-sosiaaliset tekijät. Seksuaalisuus on tärkeä osa ihmisenä olemista. Ihminen ilmentää seksuaalisuuttaan muun muassa ajatusten, käytöksen ja seksuaalisten tekojen kautta erilaisissa ihmissuhteissa. (Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa 2010: 16.)

Ihmisen seksuaalisuus ja valmiudet parisuhteisiin kehittyvät vaiheittain lapsuudesta lähtien. Näitä vaiheita kuvataan Seksuaalisuuden portaina. Portaittain etenevä seksuaalinen kehitys johdattelee lasta ja nuorta kohti erilaisia pari- ja ihmissuhteita. (Korteniemi-Poikela – Cacciatore 2010: 22.) Lapsuudessa seksuaalisuus on uteliaisuutta, tutkimista ja löytämisen riemua (Cacciatore – Korteniemi-Poikela – Ryyänen – Ryyänen – Apter 2001: 28). Lapset kokevat ihmissuhteissa rakastumisen tunteita erilaisiin kohteisiin, kuten ihailtuihin vanhempiin tai sisaruksiin ja myöhemmin kaukaisiin idoleihin. Rakkauden kohteet vaihtuvat moneen kertaan, mutta ne kasvattavat lapsen itsevarmuutta ja rohkeutta. (Aalberg – Siimes 2007: 204; Cacciatore ym. 2001: 33.) Lapsen kasvaessa nuoreksi hän oppii toimimaan erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa jo varhaisessa vaiheessa. Nuori kehittää kykyä toimia sosiaalisissa tilanteissa monissa vuorovaikutussuhteissa, jotka ovat myös harjoittelua tulevia parisuhteita varten. Vuorovaikutussuhteissa opetellaan ihmisten välisen vastavuoroisen kanssakäymisen taitoja ja nämä taidot ovat esimerkiksi eleitä, sanoja ja tekoja. (Korteniemi-Poikela – Cacciatore 2010: 20; Vuorovaikutus 2016.)

Nuoren seksuaalinen kasvu kiihtyy murrosiän aikana, jolloin seksuaalisuus muuttuu hämmennykseksi ja oman kehon arvioinniksi (Apter – Väisälä – Kaimola toim. 2006: 207). Nuoren aivoissa kehittyvät erityisesti tunteiden säätelyn alueet, jolloin nuori herkistyy myös alkaneen hormonitoiminnan vaikutuksesta kehoon ja mieleen. Omaa seksuaalista identiteettiä ryhdytään pohtimaan ja nuoret kokevat rakkauden tuntemuksia toisia kohtaan (Apter – Väisälä – Kaimola toim. 2006: 207; Seksuaalikasvatuksen standardit

Euroopassa 2010: 24.) Näin seksuaalisuus saa uuden, sosiaalisen ulottuvuuden, ja nuori alkaa kerätä rohkeutta sekä itseluottamusta tunteista kertomiseen kavereille ja ihastuksen kohteelle. Kun ihastuksen kohteelle uskalletaan kertoa tunteista, on nuoren mahdollista saada vastarakkautta, mutta nuoren tulee olla valmis myös kestämään mahdolliset rukkaset. (Cacciatore ym. 2001: 117; Korteniemi-Poikela – Cacciatore 2010: 20; Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa 2010: 24.)

Nuorten on kuljettava pitkä kehityksellinen matka oman identiteetin etsimisessä, jotta he kykenevät rakastamaan ja nauttimaan seksuaalisuudesta (Aalberg – Siimes 2007: 95). Nuori voi olla epävarma omasta seksuaalisuudestaan, koska nuoren on selvitettävä itselleen erilaiset seksuaaliset käsitykset, uhat ja pelot. Seksuaalista itsevarmuutta kasvatetaan erilaisten mielikuvien, itsetyydytyksen sekä kokeilujen avulla. (Aalberg – Siimes 2007: 70; Apter – Väisälä – Kaimola toim. 2006: 208.) Itsetyydytys on tärkeä osa nuoren kehon hahmotusta ja oman seksuaalisuuden löytämistä (Cacciatore ym. 2001: 149). Nuorella voi olla seksuaalisia kokeiluja oman seksuaalisuuden etsimisen tiellä. Itsetunnon, rakkauden ja hellyyden puute saattavat lisätä riskiä liian varhaisille seksikokeiluille. (Aalberg – Siimes 2007: 200; Apter – Väisälä – Kaimola toim. 2006: 208.) Aikainen seksin aloittaminen saattaa huonontaa koulumenestystä sekä lisätä nuorten mielenterveysongelmia (Newton 2012: 22). Ensimmäiset seurustelusuhteet ovat useimmiten minäkuva kehittäviä ja itsekeskeisiä suhteita. Vastavuoroinen vuorovaikutus on tärkeää, jotta seksuaalisuus ei jäisi narsistiselle tasolle. Myöhemmin suhteet muuttuvat molemminpuolisiksi, jolloin toisen tunteita ja kokemusmaailmaa arvostetaan. (Aalberg – Siimes 2007: 200.)

Seurustelun alkaessa kehityksessä ajankohtaistuu enemmän seksuaaliset teot, jolloin oman identiteetin hallintaa ja kumppanin kunnioitusta opetellaan (Apter – Väisälä – Kaimola toim. 2006: 208). Ihastuksen lähellä uskalletaan olla ja koskettelu sekä suudelmat tulevat ajankohtaisiksi. Hellyyttä osoitetaan rajatuille alueille suun ja kaulan alueella ja siihen liittyy seksuaalista kiihottumista, jännitettä sekä vetoa. (Korteniemi-Poikela – Cacciatore 2010: 20.) Seksuaaliset kokemukset voivat pelottaa nuorta enemmän kuin haluttaa ja pelkoa pyritään usein lieventämään alkoholin käytöllä (Apter – Väisälä – Kaimola toim. 2006: 208; Pedersen – Lee - Larimer – Neighbors 2009: 786, 789). Alkoholin avulla nuori voi tuntea itsensä seksikkäämmäksi tai paremmaksi kumppaniksi, joten alkoholin kulutus voi olla nuorilla suurta (Pedersen – Lee - Larimer – Neighbors 2009: 786, 789). Kasvaessaan nuori rohkaistuu, seksuaaliset kokemukset tulevat tutuiksi ja niitä us-

kalletaan jakaa kumppanien kanssa. (Korteniemi-Poikela – Cacciatore 2010: 20–21; Pedersen – Lee - Larimer – Neighbors 2009: 786, 789; Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa 2010: 22–23.) Ensin nuori tutkii yhdessä kumppanin kanssa, mikä tuntuu hyvältä pettingin eli sukupuolisen hyväilyn avulla, jolloin yleensä jaetaan ensimmäinen seksuaalinen nautinto. Tämän jälkeen nuori on valmis kohtaamaan kumppanin, jonka kanssa rakastuminen on syvää ja yhdyntään on riittävästi rohkeutta. Nuoren tulisi yhdistää fyysiseen yhdyntään läheisyyden, turvallisuuden ja rakkauden tunteet, mutta nuorella tulisi myös olla riittävät tiedot seksin riskeistä sekä empatiaa ja kykyä kunnioittaa kumppaniaan. (Korteniemi-Poikela – Cacciatore 2010: 20–21.)

3 Parisuhde

Kun nuori tutustuu itseensä, omaan kehitykseen ja seksuaalisuuteen, ajankohtaistuu myös erilaisten ihmissuhteiden solmiminen. Erilaisia ihmissuhteita ovat esimerkiksi ystävyys- ja parisuhteet, jotka voivat olla joiltain osin samankaltaisia keskenään. Sanotaankin, että hyvä ja pitkä parisuhde perustuu usein hyvälle ystävyydelle. Parisuhteessa tarvittavaa toisen huomioon ottamista ja erilaisuuden hyväksymistä opetellaan ystävyys-suhteissa. Ystävyys-suhteesta tosin puuttuu rakastumisen ja seksuaalisen vetovoiman tunteet. (Korteniemi-Poikela – Cacciatore 2010: 72–75.) Kumppanien välisen ystävyys-vaaliminen parantaa parisuhteen kestävyyttä ja laatua (VanderDrift – Wilson – Agnew 2013: 122).

On kyse sitten ystävyys- tai parisuhteista, sisältyy niihin lausumattomia sääntöjä. Suhteisiin kuuluu ystävällisyys, kohteliaisuus ja reiluus. Ystävyydessä edellä mainitut piirteet ilmenevät huomaavaisuutena sekä oikeudenmukaisuutena ja parisuhteessa hellyyden osoituksina ja arjen huomaavaisuuksina. Lisäksi tulisi olla arvostava, uskollinen sekä kannustava. (Parisuhteen säännöt 2015.)

Parisuhteen määrittely saattaa vaihdella eri kulttuureissa, esimerkiksi länsimaissa parisuhde tunnetaan kahden ihmisen sopimuksena (Apter - Väisälä - Kaimola toim. 2006: 440). Riippuen osapuolten sopimuksesta parisuhde voi olla romanttinen ja seksuaalinen tai läheisyydestä voidaan nauttia muilla tavoin (Erilaiset suhteet 2012). Ihmisten välille muodostuneen suhteen luokittelu parisuhteeksi on haasteellista, koska ihmiset eivät välttämättä itsekään osaa mieltää, milloin parisuhde on alkanut (Kontula 2009: 10). Viime

aikoina ajanjakso, jolloin eletään parisuhteessa ilman lapsia, on aikaistunut ja pidentynyt (Kosunen – Ritamo 2004: 29–30).

Parisuhde voidaan määritellä prosessina, johon kuuluu eri vaiheita: kiinnostuminen, rakastuminen, itsenäistyminen ja rakkaus. Parisuhdeprosessi alkaa kiinnostumisella toiseen ihmiseen, joka syvenee rakastumiseksi ajan kuluessa. Tapailun myötä suhde muuttuu seurusteluksi, jos osapuolet yhdessä niin päättävät. Seurusteluvaiheessa elämässä tapahtuu jotain uutta sekä ainutlaatuista ja yhteinen tulevaisuuden suunnittelu alkaa. (Luukkala 2015: 56; Parisuhteen vaiheet rakastumisesta rakkauteen 2015.)

Huumaavan rakastumis- ja seurusteluvaiheen jälkeen tulee itsenäistymisvaihe, jolloin osapuolet selvittävät omaa asemaansa suhteessa ja toinen nähdään aiempaa todenmukaisemmin. Tällöin opetellaan tekemään asioita sopivassa suhteessa yhdessä ja erikseen. Itsenäistymisvaiheessa parit voivat ajautua eroon, jos osapuolet itsenäistyvät liikaa. Jos itsenäistyminen ei johda eroon, niin silloin kumppanit ymmärtävät toistensa arvot, ja sitoutuminen voi muuttua vakavaksi sekä vastavuoroiseksi. (Parisuhteen vaiheet rakastumisesta rakkauteen 2015.)

Viimeisenä parisuhdeprosessin vaiheena voidaan puhua rakkausvaiheesta. Silloin yhdistyvät intohimo, luottamus ja sitoutuminen. Uudenlaisen intohimon myötä psyykkinen läheisyys luo intiimiyttä suhteeseen. (Rakkaus on hyväksyvää vuorovaikutusta 2015.) Tutkimusten perusteella suhteet, joihin on sitouduttu vakavasti, ovat intiimimpiä kuin kevyemmät suhteet (Birnie-Porter – Hunt 2015: 179–181). Tasapainoisessa suhteessa kumppani nähdään yhtä aikaa luotettavana ja intohimoisena (Luukkala 2015: 57). Jokaisella ihmisellä on perustarve kokea rakkautta, kuitenkin jotta voi rakastaa toista, on ensin osattava rakastaa itseään (Parisuhteen vaiheet rakastumisesta rakkauteen 2015).

Parisuhteeseen liitetään usein rakkaus, joka on uskomaton kokemus. Se voi olla toveruutta, joka luokitellaan ystävyudeksi ja läheisyydeksi ilman intohimoa. Toisaalta rakkaus voi olla ihastumista, jolloin tunnetaan kiinnostusta toista kohtaan. Rakkaus voi myös olla kumppanuuden, kiintymyksen ja hellyyden yhdistelmä. (Cacciatore ym. 2001: 117; Holm – Laukkanen toim. 2007: 39; Kortenieniemi-Poikela – Cacciatore 2010: 15.) Rakastuminen aiheuttaa ihmisessä selkeitä fysiologisia muutoksia ja kehittää psykososiaalisia ja -seksuaalisia taitoja. Rakastuminen aktivoi sympaattista hermostoa ja saa kädet hikoamaan sekä sydämen sykkeen kiihtymään. (Brand – Luethi – von Planta – Hatzinger – Holsboer-Trachsler 2007: 69; Fisher – Aron – Brown 2005: 59.)

Parisuhteeseen liitetään rakkauden lisäksi usein myös seksi, mutta kaikissa parisuh-teissa seksi ei välttämättä ole merkittävässä osassa (Nyström 2016). Parisuhde on myös parhaimmillaan turvallinen ympäristö toteuttaa ja kehittää omaa seksuaalisuutta. Timo Ahon vuonna 2011 toteuttamissa teemahaastatteluisissa PoikaS -hankkeeseen (2012: 125–126) pojat kertoivat, ettei seksi ole heille seurustelun ensisijainen tavoite, vaikka stereotyyppisesti näin voidaan olettaa. Kuitenkin samaan hankkeeseen tehdyn sähköi-sen kyselyn perusteella seksi on tärkeintä ja merkittävää lähes kahdelle viidesosalle vas-tanneista pojista (Anttila 2012: 66).

4 Pojan tiedot ja tiedonlähteet parisuhteesta

Jokainen ihminen on seksuaalinen ja hänellä on oikeus saada tietoa sekä valistusta sek-suaalisuudesta heti syntymästä lähtien. Kasvatuksellisen tiedon tulisi olla ajantasaista, luotettavaa ja tasa-arvoista sekä sen tulisi vastata ihmisen sen hetkistä ikä- ja kehitysta-soa huomioiden myös kulttuurilliset tekijät. Seksuaalikasvatuksessa käydään läpi sa-moja asioita niiden tullessa uudelleen ajankohtaisiksi. Seksuaalikasvatus valmistaa nuo-ria elämään ja luomaan suhteita toisiin ihmisiin. Seksuaalikasvatuksen keskeisenä tar-koituksena on kehittää ihmiskehoon, seksuaalisuuteen ja parisuhteisiin liittyviä käsityksiä sekä asenteita. (Klemetti – Raussi-Lehto toim. 2014: 28, 38; Seksuaalikasvatuksen stan-dardit Euroopassa 2010: 8, 10, 21.)

4.1 Tiedot

Viime vuosina nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveystiedon taso on heikentynyt THL:n tekemien kouluterveyskyselyiden perusteella (Klemetti – Raussi-Lehto 2014: 28). Kou-luterveyskyselyt toteutetaan peruskoulun 8.– ja 9.–luokkalaisille sekä lukion ja ammatil-listen oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoille. (Kouluterveyskysely 2016.) Lisäksi Kon-tulan ja Meriläisen (2007) toteuttaman seksuaali- ja lisääntymisterveystietoa käsittelevän tutkimuksen perusteella 8.–luokkalaisten poikien tiedontaso on heikompaa saman ikäi-siin tyttöihin verrattuna (Kontula – Meriläinen 2007: 62).

Vaikka poikien seksuaali- ja lisääntymisterveystiedot ovat heikentyneet, he tietävät silti paljon aiheeseen liittyvistä asioista. Oman fyysisen kehityksen vaiheet pojat tiesivät hyvin. He tiesivät, että kiveksissä tuotetaan siittiöitä ja sen, mikä on yöllisten siemensyöksyjen merkitys kehityksessä. (Kontula – Meriläinen 2007: 67, 68.) Pojat tiesivät myös siemensyöksyjen alkamisen olevan merkki sukukypsyydestä (Seksuaaliterveys 2016). Pojat tunsivat itsetyydytyksen käsitteenä, ja sen olevan hyvä tapa tutustua omaan kehoon. Jotkut vastanneista pojista kuitenkin luulivat itsetyydytyksen olevan terveydelle haitallista. (Kontula – Meriläinen 2007: 69–70.)

Yli neljä viidesosaa vastanneista tunsivat niin sanotun hyvän rakastajan ominaisuuksia. Tutkimuksessa hyvä rakastaja oli määritelty kumppaniksi, joka tuottaa nautintoa sekä kumppanille että itselle. Pojat tiesivät, että toista saa koskea ja hyväillä vain molempien sitä halutessa. (Kontula – Meriläinen 2007: 70, 72.) Valtaosa pojista koki, että seksistä on helppo kieltäytyä, mikäli ei itse tahdo seksiä (Seksuaaliterveys 2016). Pojat tiesivät tyttöjä paremmin seksuaalisen hyväksikäytön määritelmän, mutta hyväksikäytön muodot, kuten erilaiset puheet tai koskettelu vasten tahtoa, olivat pojille epäselviä. Pojat olivat aiemmasta parantaneet tietouttaan suojaikärajasta, mutta edelleen vain puolet vastanneista tiesivät suojaikärajan olevan 16 vuotta. (Kontula – Meriläinen 2007: 70, 72, 77.)

Moni tiesi seksitautien tarttuvan limakalvokontaktista ja ehkäisyvälineistä kondomin olevan paras, jos on useita seksikumppaneita (Kontula – Meriläinen 2007: 76). Ehkäisyvälineistä vain kondomin tiedettiin suojaavan seksitaudeilta (Seksuaaliterveys 2016). Pojat tunsivat, miten kondomi ehkäisee ja kokivat osaavansa käyttää kondomia (Kontula – Meriläinen 2007: 74). Pojat kokivat, että kondomeja on helppo hankkia, koska niitä voi hankkia vapaasti ilman ikärajaa (Kontula – Meriläinen 2007: 74–75; Seksuaaliterveys 2016). Pojat ajattelivat ehkäisyn olevan yhteisesti kumppaneiden vastuulla. Pojat ymmärsivät myös, että seksitautitartunnan voi saada, vaikka kumppani sanoisi olevansa terve. Lähes kaikki vastanneista pojista tiesivät, ettei tyttö voi tulla raskaaksi suuseksissä. Poikien mielestä raskautta epäiltäessä tulisi tehdä raskaustesti, eikä raskautta voi päätellä pian yhdynnän jälkeen tulevista epämääräisistä vuotoista tai pahoinvoinnista. (Kontula – Meriläinen 2007: 71, 74.)

Tutkimuksista nousi myös seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyviä aiheita, joista pojat tiesivät vähemmän. Pojat eivät osanneet tyttöjen murrosiän kehityksen vaiheita, kun taas tytöt tunsivat sekä oman että poikien kehityksen vaiheita (Kontula – Meriläinen 2007:

67). Pojat eivät tienneet, mitkä elimet kuuluvat naisen tai miehen sukupuolielimiin (Kontula – Meriläinen 2007: 68–69). Pojat tiesivät, että murrosiässä hormonit lisäävät kiinnostusta seksuaaliasioihin, mutta eivät osanneet yhdistää kiinnostuksen lisääntymiseen median luomia käsityksiä (Kontula – Meriläinen 2007: 68). Kolmasosa vastanneista pojista ymmärsi, että lapsen kehitykseen kuuluvat lääkrileikit tai itsensä koskettelu, mutta valtaosa vastanneista pojista kokivat leikit ja hyväilyt epänormaaleina (Kontula – Meriläinen 2007: 68, 78).

Lähes puolet vastanneista pojista tiesivät mahdollisista ensimmäiseen yhdyntään liittyvistä kivuista, mutta pojat eivät tienneet, että erektio-ongelmat johtuvat usein muista syistä kuin liian vähäisistä tunteista kumppania kohtaan. (Kontula – Meriläinen 2007: 70, 72.) Kuten edellä mainittiin, pojat tiesivät, miten seksitaudit tarttuvat, mutta heille oli jäänyt epäselväksi seksitautien mahdollinen oireettomuus (Kontula – Meriläinen 2007: 76; Seksuaaliterveys 2016). Puolet vastanneista pojista ei tiennyt, että seksitauteja voi tutkituttaa sekä hoitaa esimerkiksi kouluterveydenhuollossa tai terveyskeskuksessa (Kontula – Meriläinen 2007: 86).

Pojat tiesivät, että kuukautiskierron vaiheella on merkitystä raskaaksi tulemiselle, mutta he eivät tienneet, että nainen tulee helpoiten raskaaksi juuri kuukautiskierron puolivälissä (Kontula – Meriläinen 2007: 71–72). Raskauden ehkäisemiseksi varmin keino on yhdistelmäehkäisytabletti, mutta valtaosa pojista luuli varmimman keinon olevan kondomi. Ylipäänsä poikien tiedot yhdistelmäehkäisytableteista olivat puutteellisia. (Kontula – Meriläinen 2007: 74, 76.) Edellä mainituista asioista pojat tietävät vähemmän, joten näiden asioiden käsittelyä tulisi lisätä seksuaalikasvatuksessa (Kontula – Meriläinen 2007: 127).

4.2 Tiedonlähteet

Pojat saavat tietoa parisuhteista virallisista ja epävirallisista lähteistä. Virallisia lähteitä ovat ammattilaisen antama opetus ja neuvonta, jonka tulisi olla kokonaisvaltaista ja monipuolista pojan kehitystaso huomioiden (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011 § 14). Nuoren kanssa asioita käsitellään koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä kouluissa. Poikien kanssa käsitellään näitä asioita muun muassa varusmiespalveluksen aikana (Aikuisuuden kynnyksellä 2015).

Terveydenhoitaja käy nuoren kanssa muun muassa kehitykseen, seksuaalisuuteen ja parisuhteisiin liittyviä asioita terveystarkastuksissa, jotka valtioneuvoston asetuksen mukaan tulisi järjestää peruskoulun kaikille vuosiluokille. Jos nuori jatkaa yläkoulun jälkeen opiskeluterveydenhuollon piiriin ammatillisiin oppilaitoksiin tai yliopistoihin, siellä terveystarkastukset toteutetaan 1. tai 2. opiskeluvuonna. Mikäli opinnot jatkuvat ammattikorkeakouluun, terveystarkastus tehdään vain tarvittaessa. (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011 § 5, § 9.) Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tavoitteena on auttaa nuorta kehittymään seksuaalisuutta ymmärtäväksi ja vastuulliseksi aikuiseksi. Terveysneuvonnan tarkoitus on tukea nuoren seksuaalista kehitystä keskustellen ikäkaudelle olennaisista asioista. (Ryttyläinen-Korhonen – Ala-Luhtala 2011: 179.)

Seksuaalikasvatuksen standardit (2010: 48–54) suosittaa, että nuorten kanssa keskusteltaisiin rakkauden, mustasukkaisuuden ja luottamuksen tunteista. Suosituksen mukaan nuorten tulisi jo yläkouluiässä tietää ystävyuden ja rakkauden ero. (Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa 2010: 48–54.) Erityisesti yläkoulun terveystarkastuksissa tulisi käsitellä seurusteluun liittyviä asioita, kuten parisuhdetta, tunneasioita ja rakastelua. Nuoret saavat terveydenhoitajalta tietoa seksuaaliterveyspalveluista. Lisäksi nuoren kanssa tulisi keskustella seksuaalisesta kaltoinkohtelusta. (Ryttyläinen-Korhonen – Ala-Luhtala 2011: 182.)

Peruskoulun opetussuunnitelmaan sisältyy seksuaali- ja lisääntymisterveyden opetusta, joka täydentää terveydenhoitajan toteuttamaa terveysneuvontaa. Yläkoulussa parisuhteisiin liittyviä asioita käsitellään biologiassa anatomian, uskonnossa ja elämänkatso-mustiedossa toisten ihmisten kohtaamisen ja liikunnassa vuorovaikutustaitojen näkökulmista. Yläkoulun terveystiedon tunneilla käsitellään raskauden ehkäisyyn, seksitauteihin ja niiltä suojautumiseen liittyviä asioita. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014: 381, 400, 405, 412, 433.) Yläkoulun aikana 15-vuotias nuori voi osallistua rippikouluun tai prometheus-leirille, joissa hänellä on mahdollisuus keskustella ikäistensä kanssa ja saada siten tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä sekä parisuhteisiin liittyvistä aiheista. (Kokkonen 2005: 1–5; Teemat ja ohjelma 2015.)

Lukiossa seksuaali- ja lisääntymisterveyden opetusta ei sisälly kaikille pakollisiin opintoihin. Nuori voi halutessaan valita kursseja oppiaineista, joissa seksuaali- ja lisääntymisterveystietoa käsitellään oppiaineen näkökulmasta. Kuten yläkoulussa, aiheita käsi-

tellään biologiassa, terveystiedossa, elämäkatsomustiedossa sekä lisäksi psykologiassa. (Lukion opetussuunnitelman perusteet 2015: 160, 183, 185, 222, 227–228.) Ammatillisiin perusopintoihin sisältyy opintoja seksuaali- ja lisääntymisterveydestä terveystietoa käsittelevissä opintokokonaisuuksissa (Tutkinnon perusteet 2014).

Jokainen mies, joka on Suomen kansalainen, on aseveloitettu vuoden alusta, jona täyttää 18 vuotta. Pojat suorittavat sen varusmiespalveluksena, jonka voi suorittaa myös siviilipalveluksena. (Yleinen palvelusohjesääntö 2009: 11.) Varusmiespalveluksen aikana käsiteltävä seksuaali- ja lisääntymisterveystieto tukee poikien kehitystä. Oleelliseksi sisällöksi seksuaali- ja lisääntymisterveysneuvontaan on nostettu pari- ja ihmissuhteiden hoitamisen haasteet palvelusaikana. Pojan saama tieto on tärkeää, sillä ihmishuuhdeasiat vaikuttavat varusmiesten hyvinvointiin. (Aikuisuuden kynnyksellä 2015; Klemetti – Raussi-Lehto toim. 2014: 55–56.)

Seksuaalivalistus on osa seksuaalikasvatusta. Nuoret saavat valistuksen kautta tietoa muun muassa kampanjoiden välityksellä. (Klemetti – Raussi-Lehto toim. 2014: 38–39.) Valistuskampanjat ovat usein suunnattuja tietyille ikäryhmille, kuten nuorille suunnattu kesäkumikampanja (Kesäkumista turvaa rakkauden huumen keskelle 2015; Klemetti – Raussi-Lehto toim. 2014: 38–39). Valistus ei ole vastavuoroista, koska se toteutetaan usein suurina kampanjoina. Valistuskampanja voi olla joko virallisen tai epävirallisen tiedon lähde nuorelle riippuen, kuka kampanjan järjestää. Seksuaalivalistuksen hyödynnettään, koska sen avulla on mahdollista jakaa tehokkaasti tietoa suurelle joukolle. (Klemetti – Raussi-Lehto toim. 2014: 38–39.)

Pojat etsivät myös itse tietoa seksuaalisuuteen ja parisuhteisiin liittyvistä asioista. Pojan löytämät lähteet ovat niin kutsuttuja epävirallisia lähteitä, jotka kuitenkin ovat tärkeä osa seksuaalikasvatusta. Vanhemmat ja muut perheenjäsenet ovat hyvä esimerkki epävirallisista lähteistä. (Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa 2010: 8, 22–23.) Lisäksi pojat kokevat kumppaninsa sekä ystävänsä tärkeinä tiedonlähteinä (Anttila 2012: 44). He ovat tärkeitä ihmishuuhdemalleja ja välittävät pojalle tärkeää seksuaalisuuteen liittyvää tietoa. Lisäksi pojat saavat paljon tietoa internetin välityksellä, mutta se voi olla vääristynyttä ja epäasiallista, jos tiedonlähde ei ole asiaa tuntevien tuottama. Epävirallinen lähde ei välttämättä ole riittävän monipuolinen, joten nuoren on tärkeää saada tietoja myös virallisista lähteistä täydentämään epävirallisten lähteiden tietoja. (Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa 2010: 21–23.)

Suomessa on paljon erilaisia internetsivustoja, kyselypalstoja ja ilmaisia puhelinpalveluita, joista jotkut ovat järjestöjen ylläpitämiä. Nuori voi hakea internetsivustoilta tietoa esimerkiksi seksuaalisuuteen tai parisuhteisiin liittyvistä asioista. Kyselypalstoilla nuori voi kysyä anonyymina kysymyksiä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä käsittelevistä aiheista tai lukea aiempia kysymyksiä sekä vastauksia. Joillain palstoilla kysymyksiin vastaa asiantuntija, toisilla nuoret saavat keskenään jakaa mielipiteitä. Asiantuntijoiden ylläpitämät internetsivustot ja palstat ovat virallisia lähteitä, mutta nuorten keskinäiset palstat ovat epävirallisia lähteitä. Nuoret kokevat anonyymina kysymisen helpoksi, koska silloin ei ole vaaraa menettää kasvojaan tietämättömyden vuoksi. (Halonen – Reyes – Kontula 2014: 13; Kontula toim. 2012: 9; Rinkinen 2012: 37; Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa 2010: 8.)

4.3 Poikien toivoma lisätieto

Tuija Rinkisen väitöskirjatutkimuksessa (2012: 141–142) nuoret esittivät kysymyksiä seksuaalisesta toiminnasta, raskaudesta, seksitaudeista ja seurustelusta erilaisilla kyselypalstoilla. Tutkimuksen perusteella nuoria mietityttävät seurustelussa aloitteen tekeminen, seurustelusuhteen luominen ja kulku. Nuoret haluavat neuvoja tunteista puhumiseen ja suhteessa elämiseen sekä tietoa läheisten ja lämpimien suhteiden solmimiseen.

Nuoria kiinnostavat aikuisen mielipide seurustelun sallittavuudesta, ikäeron vaikutuksesta suhteeseen ja erilaisista pettämistilanteista. On todettu, että he tarvitsevat lisää tasavertaista keskustelua aikuisen kanssa. Nuoret toivovat myös apua pettymystunteiden sietämiseen ja seurustelun päättämiseen, koska haasteellisten erotilanteiden jälkeen monet saattavat syyllistyä ei-toivottuun mustasukkaiseen käytökseen edellistä kumppaniaan kohtaan. Aikuisen tuella on positiivinen vaikutus poikien seksuaaliterveys-tiedon ja ymmärryksen määrään. (Allen 2005: 399; Newton 2012: 24; Tassy – Winstead 2014: 192–194.)

Pojat kaipaavat paljon tietoa seksuaalisuuteen ja seksiinkin liittyvissä asioissa. On todettu, että poikien tietämys näihin liittyvissä asioissa on heikompaa verrattuna saman ikäluokan tyttöihin (Anttila 2012: 15; Kontula – Meriläinen 2007: 62). Nuoruuden kehitys on yksilöllistä, mutta yleensä melko säännönmukaista riippuen osittain perimästä. Pojat haluavat selkeästi eniten tietää peniksensä normaaliudesta ja mahdollisuudesta tavoittaa tämä ”normaalius”. He mittaavat usein kehitystään peniksen mitalla ja tilaisuuden

tullen vertailevat sitä muiden kanssa. (Aalberg – Siimes 2007: 39, 179, 181; Halonen – Reyes – Kontula 2014: 9, 15.)

Pojat kaipaavat lisää tietoa myös siitä, kuinka voisivat ymmärtää tyttöjä paremmin. Puh- taasti yhdyntään liittyvistä asioista poikia askarruttavat ensimmäinen yhdyntä sekä eri- laiset seksin ”tekniikat”. Pojille tulee tarve masturboida ja he saavat spontaaneja siemen- syöksyjä. Pojat voivat luulla ensimmäisiä spontaaneja siemensyöksyjä ”kasteluksi”, koska heille ei ole kerrottu niistä. (Aalberg – Siimes 2007: 39, 179, 181; Halonen – Reyes – Kontula 2014: 9, 15.)

5 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimustehtävät

Toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa jotain konkreettista. Tuote voi olla esimerkiksi kirja, tapahtuma tai opas. (Vilkkä – Airaksinen 2003: 51.) Tämän toiminnalli- sen opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa kyselylomake pojille, jolla selvitettiin parisuh- teisiin liittyviä tietoja ja -näkömymiä. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää sähköinen kyselylomake, jota hanke voi hyödyntää. Näin hanke voi kerätä kattavaa tietoa poikien ja nuorten miesten parisuhdetiedoista ja -näkömymistä.

Opinnäytetyön tutkimustehtävät ovat:

1. Mitä asioita pojat pitävät parisuhteissa tärkeinä?
2. Mistä parisuhteisiin liittyvistä asioista pojat haluavat tietoa?
3. Mitkä ovat poikien tiedonlähteitä parisuhteisiin liittyvistä asioista?

6 Kyselylomakkeen laadintaprosessi

6.1 Kyselylomake

Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa kyselylomake. Tavoitteena on, että kehitteillä oleva yhteistyöhanke voi hyödyntää lomaketta ja kerätä sillä tietoa poikien parisuhde- tiedoista ja -näkömymistä.

Kyselylomakkeen avulla voidaan hankkia tietoa tutkittavasta ilmiöstä. Kyselylomake sopii aineistonkeruumenetelmäksi, kun halutaan saada tietoa suurelta joukolta. Kyselylomakkeen heikkouksina voidaan pitää mahdollisuutta vastaajan väärinymmärryksiin sekä vastaamattomuutta. (Hirsjärvi ym. 2009: 195.) Kyselylomakkeen asettelun ja ulkoasun tulee olla selkeitä, jotta lomake olisi sujuvampi täyttää. Lisäksi selkeys motivoi vastaamaan. Kyselylomakkeen pituudessa tulee huomioida kohderyhmä. Liian pitkä lomake voi aiheuttaa katoa, koska vastaaja ei jaksa keskittyä vastaamiseen. Kyselylomakkeiden ohjeellinen vastausaika ei saisi ylittää 15–20 minuuttia. Lomakkeen selkeyttä edistävät lyhyet kysymykset ja kysymyksissä tulisi kysyä vain yhtä asiaa kerrallaan. (Hirsjärvi 2009: 195, 202, 204; Kyselylomakkeen laatiminen 2010; Valli 2010: 105, 108.)

6.1.1 Kyselylomakkeen muotoilu

Kyselylomakkeissa voidaan käyttää erilaisia kysymystyyppejä. Kysymykset voivat olla avoimia tai suljettuja. Avoimiin kysymyksiin vastaaja voi vastata laajemmin haluamallaan tavalla, eikä häntä rajoiteta. Suljetuilla kysymyksillä vastaajaa voidaan rajata tai ohjailta. Suljettuja kysymyksiä ovat esimerkiksi asteikko- ja monivalintakysymykset. (Hirsjärvi 2009: 197–200; Vilkkä 2007: 67–68.) Monivalintakysymykseen on annettu valmiit vastausvaihtoehdot, joista vastaaja valitsee parhaiten omaa mielipidettään kuvaavan vaihtoehdon. Asteikkokysymyksissä vastaajalle esitetään väittämiä ja hän valitsee asteikolta, miten vahvasti on samaa tai eri mieltä kuin väittämä. Asteikkokysymyksissä voidaan käyttää Likertin yleensä 5- tai 7-portaista asteikkoa. (Hirsjärvi 2009: 199–200.) Likertin asteikoille on tunnusomaista se, että vaihtoehdoissa on kaksi ääripäätä. Ääripäistä toinen on esimerkiksi ”täysin samaa mieltä” ja toinen ”täysin eri mieltä”. Näiden välissä on neutraali vaihtoehto, joka voi olla ”ei samaa eikä eri mieltä”. (Valli 2010: 118; Vehkalahti 2008: 35.)

Kysymysten muotoilussa tulee olla tarkka, jotta kysymykset olisivat mahdollisimman yksiselitteisiä, jolloin välttyttäisiin mahdollisilta vastaajien väärinymmärryksiltä. Kyselylomakkeen kielen tulisi olla oikeaa suomen kieltä ilman vaikeita sanoja, jolloin se on helpolukuista. (Hirsjärvi 2009: 203; Valli 2010: 104, 106.) Kyselylomakkeen ensimmäisten kysymysten tulisi olla kevyitä ja helposti vastattavia. Tällaisia ovat esimerkiksi taustakysymykset vastaajan iästä ja sukupuolesta. Näillä kysymyksillä pyritään lisäämään luotamusta tutkimusta kohtaan. Ensimmäiset kysymykset johdattavat vastaajaa henkilökohtaisempiin tai arkaluontoisempiin kysymyksiin. Kyselylomakkeen loppuun voidaan vielä

sijoittaa helppoja kysymyksiä, jotta vastaajalle jäisi positiivinen tunne tutkimuksesta. (Hirsjärvi 2009: 203; Valli 2010: 104–105.)

6.1.2 Kyselylomakkeen rakenne

Kyselylomakkeen avulla on tarkoitus selvittää poikien tietoja ja näkemyksiä parisuhteesta. Aiheeseen perehdyttiin tutustumalla ajankohtaisiin tutkimusartikkeleihin, asiantuntijoiden tuottamiin oppaisiin ja Edistä, Ehkäise, Vaikuta –toimintaohjelmaan (2014) sekä aihetta käsittelevään kirjallisuuteen. Kyselylomakkeen kysymykset sekä vastausvaihtoehdot päätettiin perustaa taustatutkimuksiin ja raportteihin. Lähteistä etsittiin parisuhteen määritelmää ja tunnusomaisia piirteitä, poikien tämänhetkistä tietoa parisuhteista sekä sitä, mitä pojat haluaisivat tietää lisää parisuhteisiin liittyvistä aiheista.

Tutkimusartikkeleihin, oppaisiin ja kirjallisuuteen tutustumisen myötä havaittiin, että seksuaali- ja lisääntymisterveyttä käsitellään jo nyt monipuolisesti nuorten kanssa, mutta nuorten parisuhdetiedoista ja -näkemyksistä on tietoa vain vähän. Tietoa käsitellään enemmän seksuaalisuuden näkökulmasta. Tästä syystä tärkeimmiksi kyselylomakkeella selvitettäviksi aihealueiksi nousivat tekijät, joita pojat pitävät parisuhteissa tärkeinä, parisuhteisiin liittyvät aiheet, joista pojat haluavat tietoa sekä poikien parisuhdetiedon lähteet (ks. Liite 2, 3 ja 5).

Kyselylomakkeeseen valittiin vaihtelevasti erilaisia kysymystyyppisiä riippuen siitä, millainen vastaus vastaajilta haluttiin. Kyselylomakkeen kysymykset jaoteltiin kahteen osioon. Kyselylomakkeen ensimmäisessä osiossa kysytään **taustatietoina** pojan ikää, koulutustaustaa ja asepalveluksen suorittamista. Iän vastaaja valitsee annetuista vaihtoehdoista, jotka ovat 15, 16, 17, 18, 19, tai 20 vuotta. Ikäryhmä on tässä opinnäytetyössä rajattu 15–20 –vuoteen, koska kyseistä ikäryhmää tarkasteltiin hankkeen ja tekijöiden oman kiinnostuneisuuden vuoksi. Hankkeelle tehdään samasta aiheesta myös toinen opinnäytetyö, jossa ikäryhmä rajattiin 20–25 –vuotiaisiin poikiin. Koulutustaustaa pojalta kysytään monivalintakysymyksenä. Pojalla on mahdollisuus valita useampi vaihtoehto vastaukseksi tähän kysymykseen. Asepalveluksesta kysytään suljettuna kysymyksenä. Vastausvaihtoehtoina ovat ”kyllä”, ”kyllä, suoritan tällä hetkellä” sekä ”en”. Näillä taustakysymyksillä on tarkoitus selvittää, mistä pojat ovat saaneet tietoa parisuhteisiin liittyvistä aiheista.

Toisen osion kysymykset käsittelevät **parisuhteisiin liittyviä asioita**. Suljetuilla kysymyksillä selvitetään, seurusteleeko poika tai onko hän seurustellut aiemmin sekä mahdollisen seurustelusuhteen kestoa. Poikien omaa määritelmää parisuhteesta kysytään avoimena kysymyksenä. Parisuhteesta halutaan poikien oma näkemys, koska ajankoh- taisten tutkimusten ja raporttien mukaan parisuhteen määrittely vaikeaa. Kyselylomak- keessa kysytään väittäminä, kuinka tärkeitä kyselylomakkeessa listatut asiat ovat pari- suhteissa. Pojalla on mahdollisuus täydentää annettua listaa omalla vaihtoehdollaan.

Monivalintakysymyksinä pojalta kysytään, kenen kanssa hän **voi jakaa ihastumisen ja rakastumisen kokemuksia** sekä sitä, **mistä asioista poika on saanut tietoa**. Molem- missä kysymyksissä pojalla on mahdollisuus valita useampi vastausvaihtoehto. Kysely- lomakkeessa pojalta kysytään, **kuinka paljon poika on saanut tietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista** mainituista lähteistä (ks. Kuvio 1). Tämänkin kysymyksen jälkeen poika voi kertoa oman tiedonlähteensä, jos sitä ei ole mainittu annetuissa vaihtoe- doissa.

10. Oletko saanut tietoa: (Voit valita useita vaihtoehtoja.)

- Pojan fyysisestä kehityksestä
- Tytön fyysisestä kehityksestä
- Vuorovaikutustaidoista (taidot kommunikoida eli ilmeet, eleet ja sanat jne.)
- Erilaisista tunteista ja niiden käsittelystä
- Luottamuksesta
- Eriaisuuden hyväksymisestä
- Erilaisista ihmissuhteista (ystävyyys, parisuhde)
- Seurusteluun liittyvistä asioista
- Hellyyden osoituksista (halailu, suutelu, hyväily)
- Seksuaalisista teoista
- Raskauden ehkäisystä
- Seksitaudeista

11. Kuinka paljon olet saanut tietoa mainituilta lähteiltä parisuhteisiin liittyvistä asioista, joita on listattu kysymyksessä 10?

	En lainkaan	Vähän	Jonkin verran	Paljon	En osaa sanoa
*Perheeltä	☐	☐	☐	☐	☐
*Kavereilta tai ystäviltä	☐	☐	☐	☐	☐
*Koulusta	☐	☐	☐	☐	☐
*Koulu- ja opiskelu-terveydenhuollosta	☐	☐	☐	☐	☐
*Rippikoulusta tai Prometheusleiriltä	☐	☐	☐	☐	☐
*Asepalveluksesta (armeija tai siviilipalvelus)	☐	☐	☐	☐	☐
*Internetistä (kyselypalstat, hakukoneet tms.)	☐	☐	☐	☐	☐

Kuvio 1. Kyselylomakkeen kysymykset 10 ja 11

Pojilta kysytään, ovatko he **mielestään saaneet riittävästi tietoa parisuhteisiin liitty- vistä asioista** ja **mistä he haluaisivat lisätietoa**. Pojan mahdollista lisätiedon tarvetta kysytään, koska halutaan kartoittaa, mitä mieltä pojat ovat saamansa parisuhdetiedon

riittävydestä. Kyselylomakkeessa kysytään, ovatko pojat etsineet itse tietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista. Lopuksi pojalta kysytään, mistä hän on hakenut tietoa ja tietääkö hän, mistä lisätietoa voisi hakea.

6.1.3 Kyselylomakkeen tuottaminen

Kyselylomakkeen tekeminen aloitettiin pohtimalla kysymyksiä, jotka pohjautuivat tiedonhauilla saatuihin tutkimuksiin ja raportteihin. Kyselylomakkeen ensimmäisessä versiossa oli sekä suljettuja että avoimia kysymyksiä. Ensimmäisessä versiossa oli paljon avoimia kysymyksiä, koska haluttiin vastaajien kuvaavaan omia näkemyksiä parisuhteista ja rakkaudesta omin sanoin. Alun perin pohdittiin kysyttävän rakkauden määritelmää, mutta sitä ei koettu tarpeelliseksi, koska poikien oma määritelmä rakkaudesta ei vastaa opinäytetyön tutkimustehtäviin. Ensimmäinen versio näytettiin tilastotyöpajassa tietotekniikan lehtori Päivi Leskiselälle, joka ohjeisti muokkaamaan kysymyksiä ja vastausvaihtoehtoja yksiselitteisiksi.

Saadut kehittämissuhteet toteutettiin, jonka jälkeen kyselylomake annettiin kommentoitavaksi opinäytetyöohjaaja lehtori Asta Lassilalle. Opinäytetyöohjaajan ehdotusten perusteella kyselylomakkeen sisältöä muokattiin vastaamaan paremmin opinäytetyön tutkimustehtäviin, jolloin esimerkiksi kysymys hyvän kumppanin ominaisuuksista muutettiin monivalintakysymykseksi parisuhteen tunnuspiirteistä. Kun kyselylomaketta työstettiin, konsultoitettiin yliopettaja Arja Liinamaa, valmisteilla olevasta hankkeesta vastaava lehtori Eija Raussi-Lehto sekä opettajaopiskelija Susanna Lepola. Konsultointien perusteella tarkennettiin joitain käsitteitä ja tehtiin pieniä korjauksia. Kyselylomaketta viimeisteltiin yhdessä opinäytetyöohjaajan ja toisen kehittäjällä olevalla hankkeelle opinäytetyötä tekevän parin kanssa. Tällöin tuotettuja kyselylomakkeita yhtenäistettiin ja esimerkiksi monivalintakysymys parisuhteen tunnuspiirteistä muokattiin asteikkokysymykseksi ”7. Kuinka tärkeitä mielestäsi seuraavat asiat ovat parisuhteissa?” (ks. Liite 3 ja 5). Viides versio kyselylomakkeesta julkaistiin esitettäväksi.

6.2 Kyselylomakkeen esitestaus

Tuotettu kyselylomake on hyvä esitettävä ennen varsinaista tutkimusta. Esitestaus toteutetaan pienellä joukolla tutkittavaan kohderyhmään kuuluvia henkilöitä. Esitestajilta

pyydetään palautetta kyselylomakkeen toimivuudesta ja ymmärrettävyydestä. Esitetauksessa on hyvä kysyä myös mahdollisia kyselylomakkeen puutteita tai tarpeettomia, aiheeseen liittymättömiä kysymyksiä. (Vilkkä 2005: 88–89.)

Kyselylomake esitettiin kahdeksalla vapaaehtoisella 15–20 –vuotiaalla pojalla. Esitetaajat rekrytoitiin opinnäytetyön tekijöiden tuttavapiiristä kysymällä halukkuutta osallistua kyselylomakkeen esitetaamiseen. Esitetaajien ollessa vapaaehtoisia, esitetaukseen ei tarvittu tutkimuslupaa. Kyselylomakkeen esitetaus päädyttiin toteuttamaan sähköisenä e-lomakkeena internetissä, koska testiryhmän edustajat olivat maantieteellisesti laajalla alueella ympäri Suomea. Sähköinen internetkysely sopi esitetaukseen myös siksi, että esitetauksen kohderyhmä oli 15–20 –vuotiaat ja nuoret ovat harjaantuneita internetin käyttäjiä. (Valli 2010: 113.)

Esitetaus sisälsi sähköisen kyselylomakkeen sekä kyselylomaketta käsittelevän palautekyselyn. Kyselylomakkeeseen ja palautekyselyyn liitettiin saatekirjeet, joissa kerrottiin kyselyn tarkoitus ja ohjeistettiin vastaamaan. Saatekirjeet olivat tärkeitä, koska vastausohjeita ei voitu antaa henkilökohtaisesti esitetaajille käyttäessä sähköistä kyselyä. Saatekirjeet tehtiin vapaamuotoiseen, mutta kohteliaaseen sävyyn. Saatekirjeillä motivoitiin esitetaajia vastaamaan jokaiseen kysymykseen huolellisesti, korostettiin palautekyselyn merkitystä sekä kiitettiin osallistumisesta kyselylomakkeen kehittämiseen (ks. Liite 3, 4 ja 5).

Kyselylomaketta käsittelevässä palautekyselyssä kysyttiin avoimia kysymyksiä, joilla selvitettiin lomakkeen selkeyttä, toimivuutta ja sisällön asianmukaisuutta. Ensimmäiseksi kysyttiin, käsittelee kyselylomake vastaajan mielestä oikeita asioita parisuhteista. Seuraavaksi haluttiin tietää, oliko lomakkeessa aihetta käsittelemättömiä kysymyksiä tai puuttuiko lomakkeesta jokin olennainen kysymys parisuhteisiin liittyen. Esitetaajilta kysyttiin myös kysymysten selkeydestä ja vastausvaihtoehtojen sopivuudesta sekä toimivuudesta. Esitetaajille annettiin mahdollisuus kertoa kehittämissuhteita. Lopuksi kysyttiin, mitä hyvää kyselylomakkeessa oli (ks. Liite 4).

Kyselylomake julkaistiin sähköisessä e-lomakeohjelmassa kaikille julkiseksi yhdeksän päivän ajaksi keväällä 2016. Kahdeksalle vapaaehtoiselle esitetaajalle lähetettiin sähköpostitse linkki ja vastausohjeet kyselylomakkeeseen. Kaikki mukaan lupautuneet esitetaajat eivät kuitenkaan vastanneet määräpäivään mennessä, joten kyselylomakkeen

vastausaikaa pidennettiin vielä kolmella päivällä ja kyselylomakkeen linkki lähetettiin uudelleen kaikille esitestaajille. Linkki ja ohjeistus lähetettiin kaikille esitestaajille, koska ei voitu olla varmoja, ketkä olivat jo osallistuneet esitestaukseen. Pidennetyn vastausajan jälkeen vastauksia saatiin seitsemän, joten yhtä esitestaajaa ei tavoitettu. Vastausaikaa ei voitu enää pidentää, koska opinnäytetyöprosessia oli jatkettava.

6.2.1 Esitestauksen vastaukset

Esitestaukseen saatiin kuusi vastausta kahdeksasta ensimmäisen vastausajan aikana. Kuudesta vastauksesta yksi jouduttiin hylkäämään, koska esitestaaja ei ollut vastannut kyselylomaketta käsittelevän palautekyselyn kysymyksiin. Pidennetyn vastausajan aikana saatiin vielä yksi vastaus, joten käyttökelpoisia vastauksia saatiin kuusi kahdeksasta pyydetyistä. Koska opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa toimiva kyselylomake, kyselylomakkeen kehittämiseksi tarkasteltiin sekä kyselylomakkeen vastauksia, että sitä käsittelevän palautekyselyn vastauksia. Tarkastelemalla vastauksia saatiin tietoa ohjeistuksien ymmärrettävyydestä, vastausvaihtoehtojen toimivuudesta sekä kysymystyyppien asianmukaisuudesta.

Kyselylomakkeen ensimmäisessä osiossa kysyttiin esitestaajien taustatietoja. Ensimmäiseksi kysyttiin esitestaajaan ikää, johon esitestaajat olivat osanneet vastata. Seuraava kysymys käsitteli esitestaajan koulutustaustaa monivalintakysymyksenä. Esitestaajilta kysyttiin kaikkia käytyjä kouluja, mutta yksi kuudesta esitestaajasta oli osannut vastata kaikki käymänsä koulut. Muiden esitestaajien vastaukset olivat vaillinaisia. Kolmanteen taustatietokysymykseen asepalveluksen (armeija tai siviilipalvelus) suorittamisesta kaikki esitestaajat osasivat vastata.

Kyselylomakkeen seuraava osio käsitteli parisuhteisiin liittyviä asioita. Neljäs ja viides kysymys olivat suljettuja kysymyksiä ja käsittelivät seurustelua sekä mahdollisen seurustelusuhteen kestoa. Jokainen esitestaaja vastasi kysymyksiin onnistuneesti. Kuudentena kysymyksenä kysyttiin avoimen kysymyksen muodossa parisuhteen määritelmää. Kaksi kuudesta esitestaajasta oli määritellyt parisuhteen omin sanoin. Loput esitestaajat olivat jättäneet tämän kysymyksen vastaamatta.

Seitsemäs kysymys oli asteikkokysymys parisuhteissa tärkeinä pidetyistä asioista. Suurin osa esitestaajista oli valinnut Likertin asteikoilta vaihtoehdot ”tärkeää” tai ”erittäin tärkeää”. Pieni osa esitestaajista oli valinnut asteikolta vaihtoehdot ”osittain tärkeää” tai ”en

osaa sanoa”, joten kysymystyyppinä asteikkokysymys oli toimiva kysyttäessä mielipidettä. Esitestaaajien vastausten perusteella voitiin myös todeta, että seitsemänten kysymykseen valitut asiat liittyvät parisuhteisiin esitestaaajien mielestä. Kahdeksantena kysymyksenä oli avoin kysymys siitä, mikä muu voisi olla tärkeää parisuhteissa esitestaaajien mielestä. Kysymyksen tavoitteena oli antaa mahdollisuus täydentää seitsemänten kysymykseen valikoituneita asioita (ks. Liite 3). Vastauksista nousi kumppanin kanssa vietetty yhteinen aika, itsenäisyys ja riippumattomuus kumppanista.

Kysymys numero yhdeksän oli monivalintakysymys, kenen kanssa voi jakaa ihastumisen ja rakastumisen kokemuksia. Kaikki kuusi esitestaaajaa olivat voineet jakaa kokemuksiaan jonkun kanssa, mutta vaihtoehto ”muu ulkopuolinen henkilö” oli jäänyt kaikilta esitestaaajilta vastaamatta. Kymmenes kysymys käsitteli monivalintakysymyksenä poikien saamaa tietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista. Kaikki esitestaaajat olivat saaneet tietoa pojan ja tytön fyysisestä kehityksestä, raskauden ehkäisystä ja seksitaudeista, erilaisuuden hyväksymisestä sekä seurusteluun liittyvistä asioista. Muutama esitestaaaja koki, ettei ollut saanut tietoa erilaisista tunteista ja niiden käsittelystä, vuorovaikutustaidoista, erilaisista ihmissuhteista sekä hellyyden osoituksista. Esitestaaajat olivat ymmärtäneet, että tässä kysymyksessä heillä oli mahdollisuus vastata juuri ne vaihtoehdot, joista olivat saaneet tietoa.

Kysymyksessä 11 kysyttiin normaalista Likertin asteikosta poiketen neliportaisella asteikolla, keneltä poika on saanut tietoa. Kaikki esitestaaajat olivat vastanneet jostain jokinseen annettuun vaihtoehtoon, joten näyttäisi siltä, että kysymys oli ymmärretty oikein. Perheeltä esitestaaajat kokivat saaneensa tietoa jonkin verran, yksi esitestaaajista jopa paljon. Kavereilta esitestaaajat saivat vähän tai jonkin verran tietoa. Esitestaaajat kokivat saaneensa koulusta tietoa jonkin verran tai paljon. Terveystietäjältä saatu tietomäärä jakoi esitestaaajien mielipiteitä, koska yksi esitestaaajista koki saaneensa paljon tietoa, kun taas yksi koki, ettei ollut saanut lainkaan tietoa terveystietäjältä. Muiden esitestaaajien vastaukset asettuivat vaihtoehtoihin ”vähän” ja ”jonkin verran”. Kysyttäessä rippikouluista tai prometheus-leireiltä saatua tietomäärää esitestaaajat vastasivat tasaisesti vaihtoehdot ”ei lainkaan”, ”vähän” sekä ”jonkin verran”. Kukaan esitestaaajista ei ollut saanut parisuhteisiin liittyvää tietoa asepalveluksesta. Internetistä esitestaaajista puolet eivät olleet saaneet lainkaan tietoa, yksi esitestaaaja oli saanut paljon tietoa ja kaksi esitestaaajaa oli saanut tietoa vähän. Kahdestoista kysymys oli avoin kysymys, jolla esitestaaaja pystyi täydentämään edellisen kysymyksen tietolähteitä. Esitestaaajat eivät olleet vastanneet kysymykseen.

Seuraavassa kysymyksessä kysyttiin suljetusti, onko esitestaaja saanut mielestään riittävästi tietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista. Esitestaajat kokivat saaneensa riittävästi tietoa. 14. kysymyksessä kysyttiin, mistä parisuhteisiin liittyvistä asioista esitestaaja haluaisi lisätietoja. Yksi esitestaaja haluaisi lisää tietoa tuntemuksista, joita parisuhde voi herättää sekä tilanteista, joita voi tulla vastaan parisuhteissa. Loput esitestaajista olivat jättäneet vastaamatta, joten oliko mahdollista, ettei esitestaaja kokenut tarvitsevansa lisää tietoa vai oliko kysymys muotoiltu haasteelliseksi vastata.

Kysymyksessä 15 kysyttiin, onko esitestaaja etsinyt itse tietoa parisuhteista. Suljettuun kysymykseen kaksi esitestaajaa vastasi etsineensä tietoa ja neljä vastasi, etteivät olleet etsineet itse tietoa. 16. kysymyksessä esitestaajat saivat kertoa omin sanoin, mistä olivat hakeneet lisätietoa parisuhdeasioista. Yksi esitestaajista kertoi hakeneensa tietoa verkosta. Loput esitestaajat eivät muista, mistä ovat hakeneet lisätietoa tai eivät vastanneet kysymykseen. Viimeisenä kysyttiin esitestaajalta, tietääkö hän, mistä voisi halutessaan hakea tai kysyä lisätietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista. Kaikki esitestaajat vastasivat suljettuun kysymykseen tietävänsä, mistä hakea lisätietoa.

Kyselylomakkeen kehittämiseksi esitestaajilta kerättiin palautetta kyselylomakkeesta (ks. Liite 4). **Palautekyselyyn** vastanneet esitestaajat kokivat, että kyselylomakkeessa kysyttiin parisuhteisiin liittyviä asioita eikä kyselylomakkeessa ollut parisuhteisiin liittymättömiä asioita. Kolmannessa palautekysymyksessä yksi esitestaajista ehdotti, että kyselylomakkeessa voisi kysyä vielä omista parisuhdekokemuksista, ympäristön luomista paineista ja parisuhteisiin liittyvistä toiveista. Muiden esitestaajien mielestä kyselylomakkeesta ei puuttunut olennaisia kysymyksiä parisuhteisiin liittyvistä asioista tai he eivät osanneet sanoa mielipidettä asiasta.

Palautekyselyssä kysyttiin kyselylomakkeen kysymysten selkeyttä. Enemmistö esitestaajista koki kyselylomakkeen selkeäksi, mutta yhdelle esitestaajalle vuorovaikutustaidot – käsite oli jäänyt epäselväksi. Kyselylomakkeen monivalintakysymyksiä vastausvaihtoehdot perustuvat opinnäytetyön parisuhdetta käsitteleviin taustatutkimuksiin ja raportteihin, joten palautekyselyssä oli tärkeää kysyä esitestaajien mielipidettä vastausvaihtoehdoista. Viiden esitestaajan mielestä vastausvaihtoehdot olivat toimivia ja sopivia. Yksi esitestaajista toivoi, että vastausvaihtoehtoihin lisättäisiin vaihtoehdoksi ”muu, mikä?”, jolloin vastausvaihtoehtoja olisi mahdollista täydentää omalla vaihtoehdolla.

Esitestaajilta kysyttiin suoraan kehittämisehdotuksia, johon neljä kuudesta vastaajasta ei esittänyt kehittämisehdotuksia. Yhden esitestaajan mielestä asepalvelusta käsittelevään kysymykseen olisi voinut lisätä vastausvaihtoehdoksi asepalveluksen suorittamisen olevan tulevaisuuden suunnitelmissa, mutta ei kuitenkaan vielä ajankohtaista. Koska kyselylomakkeen tarkoituksena on kartoittaa tietyn ikäisen pojan saamaa parisuhdetietoa, ei ole olennaista kysyä kyselylomakkeessa tulevasta asepalveluksen suorittamisesta, koska se ei kerro uutta tietoa esimerkiksi 16-vuotiaan jo saamasta parisuhdetiedosta. Eräs esitestaajista kommentoi kehittämisehdotuksiin, että mikäli kyselylomake käsitteli ainoastaan parisuhdetietoutta, sisälsi se hänen mielestään olennaisia asioita eikä hän muokkaisi kyselylomaketta. Onko annettu ohjeistus ollut riittävää, jos esitestaaja joutui pohtimaan kyselylomakkeessa käsiteltävää aihetta?

Viimeisessä palautekyselyn kysymyksessä kysyttiin, mitä hyvää kyselylomakkeessa esitestaajien mielestä oli. Esitestaajat kehuivat kyselylomakkeen pituutta sopivaksi, kysymyksiä kattavasti aihetta käsitteleviksi sekä kyselylomakkeen ulkonäköä miellyttäväksi. Esitestaajat pitivät mahdollisuudesta täydentää vastauksia laatikkoihin. Yhden esitestaajan mielestä kyselylomakkeen pituus oli sopiva, kun kyselylomake oli yhdellä sivulla, jolloin hän koki vastaamisen yksinkertaiseksi ja helpoksi. Yksi esitestaaja mainitsee hyväksi asiaksi sen, että kyselylomakkeessa kysyttiin tarpeelliset asiat parisuhteisiin liittyen.

6.2.2 Esitestauksen vastausten perusteella tehdyt muutokset

Kyselylomakkeen ja kyselylomaketta käsittelevän palautekyselyn vastausten perusteella päädyttiin lopulliseen kyselylomakkeeseen tekemään pieniä muutoksia ja tarkennuksia. **Kyselylomakkeen** toisessa kysymyksessä kysyttiin esitestaajan käymiä kouluja, mutta vain yksi esitestaaja oli vastannut useamman kuin tämän hetkisen koulun. Kysymyksen vastausohjeistusta päätettiin tarkentaa ja liittää se kysymyksen yhteyteen. Samanlainen ohjeistus päätettiin lisätä myös kysymyksiin yhdeksän ja kymmenen (ks. Liite 5).

Käsitettä vuorovaikutustaidot päätettiin selventää kysymyksiin seitsemän ja kymmenen, koska se nousi ilmi palautteista. Kyselylomakkeessa vuorovaikutustaidoilla tarkoitetaan itsensä ilmaisua sekä kommunikointia toisten kanssa elein, ilmein ja sanoin. Yhdeksännen kysymyksen vastausvaihto ”muu ulkopuolinen henkilö” vaati tarkennusta, jotta voi-

taisiin varmistua siitä, että tuleva vastaaja ymmärtää, ketä tällä vaihtoehdolla tarkoitetaan. Muu ulkopuolinen henkilö tarkoittaa kyselylomakkeessa esimerkiksi koulu- ja opiskeluterveydenhuollon henkilöstöä tai muuta asiaan perehtynyttä henkilöä (ks. Liite 5).

Kyselylomakkeen kysymykseen seitsemän päätettiin lisätä vaihtoehdoiksi ”kumppanin kanssa vietetty yhteinen aika”, ”itsenäisyys” ja ”riippumattomuus kumppanista”, koska esitestaajat ehdottivat näiden asioiden olevan tärkeitä parisuhteissa (ks. Liite 5). Kyselylomaketta käsittelevässä palautekyselyssä ehdotettua muu, mikä? –vastausvaihtoehtoa yritettiin lisätä sähköiselle e-lomakkeelle, mutta lomakkeen luontiohjelmassa tällaisen vaihtoehdon tekeminen ei ollut mahdollista. Muu, mikä? –vastausvaihtoehdon lisääminen olisi mahdollista, jos kyselylomake toteutettaisiin paperisena versiona.

Sähköisen e-lomakkeen luontiohjelmassa on mahdollista asettaa kysymyksiin vastaaminen pakolliseksi. Tässä tapauksessa pakollisuus tarkoittaa sitä, ettei vastaaja pysty lähettämään kyselylomaketta eteenpäin ennen kuin on vastannut jokaiseen kyselylomakkeen kysymykseen. Tuotetun sähköisen e-lomakkeen kysymykset päätettiin muuttaa pakollisiksi, koska esitestaajilta saatiin vähän vastauksia kyselylomakkeen tarkentaviin avoimiin kysymyksiin. Kyselylomakkeen kysymyksissä seitsemän ja 11 käytettiin Likertin asteikkoa ja ulkoasun selkeyttämiseksi molempien kysymyksien asteikot päätettiin yhteinäistä 5-portaisiksi (ks. Liite 5). Havaitut kehittämistarpeet toteutettiin kyselylomakkeelle, jonka jälkeen kyselylomake annetaan Metropolia ammattikorkeakoulussa kehitteillä olevan hankkeen käyttöön.

7 Pohdinta

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2012) mukaan tutkimus on eettisesti hyväksyttävä ja luotettava, jos tutkimus on tehty hyvän tieteellisen käytännön ohjeiden mukaisesti. Hyvän tieteellisen käytännön lähtökohtia ovat muun muassa huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyössä ja tulosten arvioinnissa, kestävien tiedonhankinta- ja arviointimenetelmien käyttö sekä asianmukaiset viittaukset lähdemateriaaleihin. (Hyvä tieteellinen käytäntö 2012.)

7.1 Luotettavuuden ja eettisyyden arviointia

Opinnäytetyöprosessin aikana haasteena on ollut luotettavan ja kattavan tutkimustiedon hankkiminen, koska tutkimuksia on tehty vain vähän parisuhteita käsittelevistä aiheista. Opinnäytetyöprosessin alussa haettiin tutkimustietoa eri tietokannoista, kuten CINAHL ja PubMed (ks. Liite 1). Löysimme runsaasti tutkimuksia, mutta ne käsitelivät pääosin seksuaaliterveyttä liitettynä päihteisiin tai väkivaltaan, tutkimukset käsitelivät vain tyttöjä tai otokset olivat suppeita. Ensimmäisissä hauissa tuli tuloksiksi myös samoja artikkeleita, joita oli jo aiemmin hylätty.

Koska käyttökelpoisten tutkimusartikkeleiden löytäminen oli haastavaa, päätettiin osallistua informaation järjestämään tiedonhauntyöpajaan. Sieltä saatiin vinkkejä hakusanojen keksimiseen ja rajaamiseen. Sopivien hakusanojen keksiminen oli haasteellista, mutta monien epäonnistuneiden hakujen jälkeen löytyi muutama sopiva hakusana, jotka tuottivat asianmukaisia hakutuloksia. Sopivia hakusanoja olivat muun muassa boy?, young, relationship status, dating, intimacy, love, adolescent (ks. Liite 1). Tutkimusartikkeleita löytyi edelleen niukasti, mutta lähdemateriaaliksi valittiin tutkimuksia, joiden julkaisuaika oli 2005–2016. Vähäiset hakutulokset osoittivat, että tiedonhakuun ja hakusanojen kehittelyyn olisi pitänyt käyttää enemmän aikaa tässä opinnäytetyössä.

Löydetyn ulkomaalaisen tutkimustiedon lisäksi lähdemateriaalina kyselylomaketta tuottaessa käytettiin suomalaisia ajankohtaisia tutkimuksia (esimerkiksi Kouluterveyskyselyt, THL), valtakunnallisia asiantuntijoiden kokoamia oppaita ja sivustoja (Seksuaalisuuden kasvatuksen standardit Euroopassa 2010, Väestöliitto) sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelmaa (Klemetti – Raussi-Lehto toim. 2014). Lisäksi tietoa kartoitettiin aihetta käsittelevästä kirjallisuudesta. Tässä opinnäytetyössä nuoren kehitystä ja parisuhteisiin liittyviä tietoja käsiteltiin seksuaalisuuden ja seksin näkökulmista, koska opinnäytetyöhön tiedonhaulla saadut taustatutkimukset ja raportit käsitelivät aiheita seksuaalisuuden ja seksin näkökulmista. Työn luotettavuuteen vaikutti heikentävästi opinnäytetyössä näkökulmana käytetty seksuaalisuus ja seksi, koska opinnäytetyötä olisi pitänyt käsitellä erityisesti parisuhteen näkökulmasta. Jos tiedonhakua olisi saatu laajennettua, opinnäytetyöhön kartoitettua teoretietoa olisi voitu täydentää enemmän parisuhdetta käsittelevillä tutkimuksilla. Prosessin myötä jäätin pohtimaan, onko parisuhteesta todella löydettävissä vain vähän tutkittua tietoa, vai oliko opinnäytetyön tiedonhaku liian puutteellista.

Kyselylomake on luotettava ja toimiva, kun se pohjautuu luotettavaan tietoon. Kyselylomake sopii aineistonkeruumenetelmäksi, kun halutaan saada tietoa suurelta joukolta (Hirsjärvi 2009: 195). Kyselylomakkeen tulisi mitata laajasti tutkittavaa ilmiötä, joten lomakkeen huolellinen laatiminen on tärkeää (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2013: 114). Kysymysten asettelua ja vastausvaihtoehtoja pohdittiin opinnäytetyöprosessin aikana useasti, jotta kyselylomakkeesta pystyttiin tuottamaan mahdollisimman toimiva ja kattava. Johdattelun minimoimiseksi kyselylomakkeelle valittiin erilaisia kysymystyypppejä. Valmiit vastausvaihtoehdot johdattelevat vastaajaa, joten eettisestä näkökulmasta tarkasteltuna niitä tulisi käyttää mahdollisimman vähän. Kyselylomakkeessa kuitenkin käytettiin valmiita vastausvaihtoehtoja, jotta kysymyksiin saataisiin monipuolisia vastauksia. Avoimia kysymyksiä käytettiin, koska silloin johdattelu oli vähäisempää. Riskinä avoimien kysymyksien käytössä oli, että vastaukset jäisivät suppeiksi. (Hirsjärvi 2009: 203.)

Opinnäytetyössä tuotetusta kyselylomakkeesta saatiin palautetta opettajilta, vertaisopponenteilta sekä opinnäytetyötä 20–25 –vuotiaiden poikien parisuhdetiedoista tekevältä parilta ja opinnäytetyöohjaajalta. Saadut kehittämissuhteet toteutettiin ennen kuin kyselylomake julkaistiin esitettäväksi. Kyselylomakkeen esitelmä päätettiin toteuttaa sähköisenä e-lomakkeena vapaaehtoisilla esitelmäajilla. Se oli toimiva ratkaisu, koska esitelmäajat olivat maantieteellisesti laajalla alueella ja esitelmäajiksi valitut 15–20 -vuotiaat osaavat käyttää internetiä sujuvasti. Esitelmässä arvioitiin jokaista kysymystä esitelmän vastausten ja kyselylomakkeesta saatujen palautteiden perusteella. Kyselylomakkeesta arvioitiin selkeyttä, toimivuutta ja asianmukaisuutta, jotta saatiin tietoa, voidaanko tuotettua kyselylomaketta käyttää tulevaisuudessa 15–20 –vuotiaiden poikien parisuhdetietojen ja -näkemysten kartoittamiseen.

Kyselylomakkeen esitelmäminen oli tärkeää, koska esitelmästä saatiin palautetta kehitteillä olevan hankkeen kohderyhmän edustajilta. Esitelmäajat antoivat joitain kehittämissuhteita, jotka huomioitiin kyselylomakkeen kehittämisessä, jotta kyselylomake olisi toimiva tarkoitettulle kohderyhmälle. Esitelmän vastausten perusteella opinnäytetyöhön kerättyjä tutkimuksia ja raportteja päätettiin täydentää joillain tärkeiksi havaituilla tutkimuksilla, koska esitelmäajien vastauksista nousi tärkeitä asioita. Kohderyhmä nosti esiin joitain tärkeitä aiheita, jotka eivät käyneet ilmi tiedonhaulla saaduista taustatutkimuksista ja raporteista.

Kyselylomakkeeseen liitettyssä saatekirjeessä esitestaajille kerrottiin, että kyselylomakkeeseen ja sitä käsittelevään palautelomakkeeseen vastattiin nimettömänä eikä vastauksista ollut mahdollista selvittää esitestaajan henkilöllisyyttä. Opinnäytetyön tekijöiden lähipiiristä saatuja vapaaehtoisia esitestaajia oli vain kuusi poikaa, joten riskinä oli, ettei esitestaajan nimettömyys säily. Vaikka esitestauksessa oli riski henkilöllisyyden selviämiseen, tarkoituksena ei ollut selvittää, kuka esitestaajista oli vastannut mitään. Koska esitestaajat vastasivat nimettöminä, ei voitu olla täysin varmoja, kuuluiko esitestaaja kohderyhmään, jolla kyselylomake oli tarkoitus esitestata. Jotta esitestaus olisi onnistunut paremmin, olisi ollut toivottavaa, että esitestaajia olisi ollut suurempi määrä ja he olisivat olleet myös tekijöiden lähipiirin ulkopuolelta.

Arvioitaessa kyselylomakkeen ja kyselylomaketta käsittelevän palautekyselyn luotettavuutta tulee huomioida validiteetti sekä reliabiliteetti. Validiteetilla tarkoitetaan sitä, kerrotaanko kyselylomakkeessa oikeita asioita. Reliabiliteetilla tarkoitetaan sitä, että saadaan mahdollisimman tarkka tulos ilman mittausvirheitä. (Vehkalahti 2008: 41.) Kyselylomakkeessa ja palautekyselyssä kysyttiin esitestaajien mukaan parisuhteisiin liittyviä kysymyksiä, jolloin kyselylomakkeen validiteetti oli hyvä tällä pienellä joukolla. Reliabiliteetin näkökulmasta kysely- ja palautelomakkeissa oli kehitettävää. Lomakkeista ei saatu tarkkoja tuloksia, sillä lomakkeisiin oli jäänyt vastaamattomia kohtia. Kysymyksiä tarkasteltaessa huomattiin, että palautekyselyssä (ks. Liite 4) kysymyksiä oli aseteltu niin, että vastaaja pystyi vastaamaan niihin vain ”kyllä” tai ”ei”. Jos esitestaus toteutettaisiin uudelleen, kysymykset muotoiltaisiin uudelleen laajempien vastausten saamiseksi.

7.2 Oma ammatillinen kasvu

Opinnäytetyöprosessi kehitti prosessityöskentelytaitoja. Tiiviin työskentelyn myötä myös yhteistyötaidot parantuivat. Opinnäytetyön tekeminen opetti oman työskentelyn suunnitelmallisuutta ja aikataulutusta. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys koostui useista eri lähteistä, mikä teki loogisesta kirjoittamisesta haasteellista. Haastavaksi koettiin myös johdonmukaisen tekstin tuottaminen. Johdonmukaista tekstiä pyrittiin tuottamaan, lukijan on helpompi ymmärtää sitä. Teoreettista viitekehystä muokattiin moneen kertaan, mutta vähitellen tekstistä saatiin luotua johdonmukaista ja selkeää asiatekstiä. Oli haasteellista kirjoittaa tekstiä asiaan perehtymättömälle lukijalle, koska opinnäytetyöprosessin myötä aihe tuli opinnäytetyön tekijöille tutuksi.

Opinnäytetyön aihe oli erittäin kiinnostava, joka motivoi tiedonhakuun ja tuottamaan toimivan kyselylomakkeen. Useisiin eri lähteisiin perehtyminen kehitti lähdekriittisyyttä. Opinnäytetyöprosessi opetti myös argumentoimaan itse tuotettua tekstiä. Hyvän tieteellisen käytännön mukaiset tiedonkeruu- ja arviointimenetelmät tulivat tutummiksi. Opinnäytetyön tekeminen kehitti luotettavan tiedon etsimiseen tarvittavia taitoja ja työelämässä tarvittavia taitoja, kuten ryhmätyöskentelytaitoja sekä suunnitelmallista prosessityöskentelyä. Kaiken kaikkiaan opinnäytetyöprosessi opetti paljon ja aiheeseen perehtyminen antoi runsaasti tietoa nuorten ja erityisesti poikien parisuhdetiedoista ja -näkemyksistä, joita tulevaisuudessa voidaan hyödyntää terveydenhoitajan työssä.

7.3 Jatkotutkimusehdotukset ja hyödynnettävyys

Metropolia Ammattikorkeakoulussa kehitteillä olevan hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa poikien ja nuorten miesten seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen tarpeista. Parisuhteisiin liittyvän tiedon keräämiseksi hanke voisi hyödyntää tuotettua kyselylomaketta pojille ja nuorille miehille. Kysely parisuhdetiedoista ja -näkemyksistä tulisi toteuttaa suurelle joukolle poikia ja nuoria miehiä, jotta kehitteillä oleva hanke pääsisi tavoitteisiinsa ja saisi arvokasta tietoa pojilta sekä nuorilta miehiltä. Opinnäytetyöprosessissa havaittiin, että seksuaalisuutta on tutkittu runsaasti, mutta parisuhdetta vähän. Tämän vuoksi olisi tärkeää toteuttaa kysely parisuhdetiedoista ja -näkemyksistä nuorille, jotta aiheesta saataisiin uutta tutkittua tietoa. Tulevat opinnäytetyöt voisivat toteuttaa laajemman kyselyn hyödyntäen tuotettua kyselylomaketta. Seuraavissa opinnäytetöissä voitaisiin myös pohtia, tulisiko kysely toteuttaa paperisella lomakkeella, jotta olisi mahdollista kokeilla esitestaajien toivoman ”muu, mikä?” -vastausvaihtoehdon toimivuutta käytännössä.

Lähteet

- Aalberg, Veikko – Siimes, Martti A. 2007. Lapsesta aikuiseksi. Helsinki: Kustannusosa-
keyhtiö Nemo. 39, 70, 95, 179, 181, 200, 204.
- Aho, Timo 2012. Yläkoululaispoikien seksuaaliset roolin otot. Teoksessa Kontula,
Osmo (toim.): Mitä pojat todella haluavat tietää seksistä. Helsinki: Väestöliitto. 125–
126.
- Aikuisuuden kynnyksellä 2015. Verkkodokumentti. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin
laitos. <<https://www.thl.fi/fi/web/seksuaali-ja-lisaantymisterveys/seksuaalinen-hyvinvointi/seksuaalikasvatus-elamankulussa/aikuisuuden-kynnyksella>>. Luettu 12.1.2016.
- Allen, Louisa 2005. 'Say everything': exploring young people's suggestions for improv-
ing sexuality education. *Sex education* 5 (4). 399.
- Anttila, Anna 2012. "Kiitos jo etukäteen!" – Poikien kirjoituksia heitä askarruttavista sek-
siasioista. Teoksessa Kontula, Osmo (toim.): Mitä pojat todella haluavat tietää seksistä.
Helsinki: Väestöliitto. 15, 44, 66.
- Apter, Dan – Väisälä, Leena – Kaimola, Kari (toim.) 2006. Seksuaalisuus. Helsinki:
Kustannus Oy Duodecim. 207–208, 440.
- Birnie-Porter, Carolyn – Hunt, Mitchell 2015. Does relationship status matter for sexual
satisfaction? The role of intimacy and attachment avoidance in sexual satisfaction
across five types of ongoing sexual relationships. *The Canadian Journal of Human
Sexuality* 24 (2). 179–181.
- Brand, Serge – Luethi, Matthias – von Planta, Anina – Hatzinger, Martin – Holsboer-
Trachsler, Edith 2007. Romantic Love, Hypomania, and Sleep Pattern in Adolescents.
Journal of Adolescent Health 41. 69.
- Cacciatore, Raisa – Korteniemi-Poikela, Erja – Ryyänen, Juha – Ryyänen, Antti –
Apter, Dan 2001. Legopalikoista leopardikalsareihin. Porvoo: Tammi. 28–29, 33, 117.
- Erilaiset suhteet 2012. Verkkodokumentti. Helsinki: HIV-tukikeskus. <<http://justwearit.fi/suhteet-2/erilaiset-suhteet/>>. Luettu 15.1.2016.
- Fisher, Helen – Aron, Arthur – Brown, Lucy L. 2005. Romantic love: An fMRI Study of a
Neural Mechanism for Mate Choice. *The Journal of Comparative Neurology* 493. 59.
- Halonen, Miila – Reyes, Miguel – Kontula, Osmo 2014. Poikanäkökulma seksuaaliopet-
ukseen - kasvattajan opas. Helsinki: Väestöliitto. 9, 13, 15.
- Hirsjärvi, Sirkka 2009. Tutkimustyyppit ja aineistonkeruun perusmenetelmät. Teoksessa:
Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä:
Tammi. 195, 197–200, 202–204.
- Holm, Saija – Laukkanen, Mari-Elina (toim.) 2007. Pojat, tasa-arvo ja ihmisoikeudet.
Opetusmateriaali. Helsinki: Settlementtinuorten liitto ry. 39. <<http://www.ykliitto.fi/sites/ykliitto.fi/files/fredi-taitto2013.pdf>>. Luettu 18.9.2015.

Hyvä tieteellinen käytäntö 2012. Verkkodokumentti. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. <<http://www.tenk.fi/htk-ohje/hyva-tieteellinen-kaytanto>>. Luettu 4.4.2016.

Kankkunen, Päivi – Vehviläinen-Julkunen, Katri 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: SanomaPro Oy. 114.

Kesäkumista turvaa rakkauden huuman keskelle 2015. Verkkodokumentti. Helsinki: Suomen Punainen Risti. <<https://www.punainenristi.fi/kesakumi>>. Luettu 22.4.2016.

Klemetti, Reija – Raussi-Lehto, Eija (toim.) 2014. Edistä, ehkäise, vaikuta. Tampere: Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. 28, 33, 38–39, 53, 55–56.

Kokkonen Jarmo 2005. Seksuaalikasvatus rippikoulussa. Verkkodokumentti. Helsinki: Kirkkohallitus. 1-5. <<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content3D3DC2>>. Luettu 12.1.2016.

Kontula, Osmo 2009. Parisuhdeonnan avaimet ja esteet. Helsinki: Väestöliitto. 10.

Kontula, Osmo toim. 2012. Mitä pojat todella haluavat tietää seksistä. Helsinki: Väestöliitto. 9.

Kontula, Osmo – Meriläinen, Henna 2007. Koulun seksuaalikasvatus 2000-luvun Suomessa. Helsinki: Väestöliitto. 62, 67–72, 74–78, 86, 127.

Korteniemi-Poikela, Erja – Cacciatore, Raisa 2010. Portaita pitkin. Helsinki: WSOY. 15, 20–22, 72–75.

Kosunen, Elise – Ritamo, Maija (toim.) 2004. Näkökulmia nuorten seksuaaliterveyteen. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino. 29–30.

Kouluterveyskysely 2016. Verkkodokumentti. Helsinki: Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. <<https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/vaestotutkimukset/kouluterveyskysely>>. Luettu 18.4.2016.

Kyselylomakkeen laatiminen 2010. Verkkodokumentti. Yhteiskuntatieteellinen tietoaristo. <<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>>. Luettu 18.1.2016.

Lukion opetussuunnitelman perusteet 2015. Helsinki: Opetushallitus. 160, 183, 185, 222, 227–228.

Luukkala, Jouni 2015: Kukoistava parisuhde. Helsinki: Duodecim. 56–57.

Newton, Debra 2012. Encouraging young people to delay early sex. Primary health care 22 (9): 22, 24.

Nyström, Liselott 2016. Kärlek & sex. Verkkodokumentti. Mustasaari: Nuorisotiedotuskeskus Sepis. <<http://www.decibel.fi/information/karlek-and-sex/>>. Luettu 19.4.2016.

Parisuhteen säännöt 2015. Verkkodokumentti. Helsinki: Väestöliitto. <http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhteesta/parisuhteen_lahtokohtia/parisuhteen-saannot/>. Luettu 29.10.2015.

Parisuhteen vaihteet rakastumisesta rakkauteen 2015. Verkkodokumentti. Helsinki: Väestöliitto. <http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhteesta/parisuhteen_lahtokohtia/parisuhteen_vaiheet2/>. Luettu 29.10.2015.

Pedersen, Eric R. – Lee, Christine M. – Larimer, Mary E. – Neighbors, Clayton 2009. Gender and dating relationship status moderate the association between alcohol use and sex-related alcohol expectancies. *Addictive Behaviors* 34. 786, 789.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Helsinki: Opetushallitus. 381, 400, 405, 412, 433.

Rakkaus on hyväksyvää vuorovaikutusta 2015. Verkkodokumentti. Helsinki: Väestöliitto. <http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhteesta/parisuhteen_lahtokohtia/parisuhteen_vaiheet2/rakkaus/>. Luettu 22.4.2016.

Rinkinen, Tuija 2012. Nuorten kysymyksiä seksuaaliterveydestä Väestöliiton Internet-palvelussa. Helsinki: Väestöliitto. 37, 141–142.

Ryttyläinen-Korhonen, Katri – Ala-Luhtala, Riitta 2011. Seksuaaliterveys. Teoksessa Mäki, Päivi – Wikström, Katja – Hakulinen-Viitanen, Tuovi – Laatikainen, Tiina (toim.): Terveystarkastukset lastenneuvolassa & kouluterveydenhuollossa. Tampere: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 179, 182.

School Health Promotion study 2016. Verkkodokumentti. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. <<https://www.thl.fi/en/web/thlfi-en/research-and-expertwork/population-studies/school-health-promotion-study>>. Luettu 21.4.2016.

Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa 2010. Maailman terveysjärjestön Euroopan aluetoimisto ja BZgA. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 8, 10, 16, 21–24, 48–54.

Seksuaaliterveys 2016. Excel-taulukko. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Katso tavissa osoitteesta:

<<https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/vaestotutkimukset/kouluterveyskyselytulokset/tulokset-aiheittain/seksuaaliterveys>>. Luettu 18.4.2016.

Tassy, Farrah – Winstead, Barbara 2014. Relationship and Individual Characteristics as Predictor of Unwanted Pursuit. *J Fam Viol* 29. 192-194.

Teemat ja ohjelma 2015. Verkkodokumentti. Helsinki: Prometheus-leirin tuki ry. <<https://www.protu.fi/prometheus-leirit/teemat-ja-ohjelma>>. Luettu 12.1.2016.

Tutkinnon perusteet 2014. Helsinki: Opetushallitus. Verkkodokumentti. <http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/ammattilliset_perustutkinnot/tutkinnon_perusteet_2014>. Luettu 12.1.2016.

Valli, Raine 2010. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa Aaltola, Juhani – Valli, Raine (toim.): Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Jyväskylä: PS-kustannus. 104–106, 108, 113, 118.

Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011. Annettu Helsingissä 6.4.2011.

VanderDrift, Laura E. – Wilson, Juan E. – Agnew, Christopher R. 2013. On the benefits of valuing being friends for nonmarital romantic partners. *Journal of Social and Personal Relationships* 30 (1). 122.

Vehkalahti, Kimmo 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Vammala: Kustannusosakeyhtiö Tammi. 35, 41.

Vilka, Hanna 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi 88–89.

Vilka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa. Helsinki: Tammi. 65, 67–68.

Vilka, Hanna – Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi. 51.

Vuorovaikutus 2016. Verkkodokumentti. Helsinki: Väestöliitto. <<http://www.vaestoliitto.fi/nuoret/mina-ja-muut/ihmissuhteet/vuorovaikutus/>>. Luettu 1.4.2016.

Yleinen palvelusohjesääntö 2009. Verkkodokumentti. Helsinki: Edita. 11. <<http://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/2258487/PEVIESTOS-YIPalvO2009.pdf/309114a3-5b7b-49d7-b927-7599c43cd014>>. Luettu 16.3.2016. Tarkastettu 21.4.2016.

12–15 –vuotias 2016. Verkkodokumentti. Helsinki: Mannerheimin Lastensuojeluliitto. <http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ ja_ kehitys/12_ 15-vuotias/>. Luettu 10.5.2016.

Tiedonhaun taulukko

Tietokanta	Hakusanat	Rajaukset	Osumat	Otsikon perusteella hylätty	Tiivistelmän perusteella hylätty	Koko tekstin perusteella hylätty	Valittu artikkeli
CINAHL	boy? AND love	julkaisuaika 2005–2015	45	44	0	1	
CINAHL	reproductive health AND young	julkaisuaika 2005–2015, miessukupuoli	234	227	6	1	
CINAHL	sex? education AND young AND relationship	julkaisuaika 2005–2015, miessukupuoli, ikä 13–18 v., "full text"	19	18	1	0	
CINAHL	sex? education AND young	julkaisuaika 2005–2015, "full text", miessukupuoli, ikä 13–18 v.	163	159	2	1	Newton 2012
CINAHL	gender AND relationship status	julkaisuaika 2009–2015	8	7	0	0	Pedersen - Lee - Larimer - Neighbors 2009
CINAHL	sexual AND dating AND intimacy	julkaisuaika 2000-2015, "full text"	10	9	0	0	Birnie-Porter - Hunt 2015
CINAHL	relationship AND intimate AND commitment	julkaisuaika 2005-2015, "full text"	14	13	0	0	Tassy - Winstead 2014
Medic	love AND romantic relationship	julkaisuaika 1990-2015	0	0	0	0	
Arto	love AND romantic relationship	julkaisuaika 2005-2015	0	0	0	0	
CINAHL	love AND romantic relationship	julkaisuaika 2005-2015	37	35	0	2	
PubMed	love AND romantic relationship	julkaisuaika 2005-2015	209	201	8	0	

CINAHL	romance AND love	julkaisuaika 2005-2015, miessukupuoli	12	11	1	0	
PubMed	romance AND love	julkaisuaika 2005-2015	40	37	2	1	
CINAHL	male AND trust	julkaisuaika 2005-2015, ikä 13-18 v., "full text"	122	121	1	0	
PubMed	male AND trust	julkaisuaika 2005-2015	0	0	0	0	
Medic	poi* AND parisuh*	julkaisuaika 2005-2015	1	1	0	0	
CINAHL	trust in re- lationships AND love	julkaisuaika 2005-2015, ikä 13-18 v.	10	10	0	0	
PubMed	trust in re- lationships AND love	julkaisuaika 2005-2015, ikä 0-18 v.	11	11	0	0	
PubMed	trust in re- lationships AND love	julkaisuaika 2005-2015	45	43	2	0	
CINAHL	trust AND love AND romantic relationship	julkaisuaika 2005-2015	3	3	0	0	
PubMed	trust AND love AND romantic relationship	julkaisuaika 2005-2015	7	7	0	0	
PubMed	knowledge AND ro- mantic re- lationship	julkaisuaika 2005-2015, ikä 0-18 v., miessukupuoli	21	17	4	0	
CINAHL	love AND adolescent AND ro- mantic	julkaisuaika 2005-2016	57	53	2	1	Brand - Luethi - von Planta - Hatzinger - Holsboer- Trachsler, 2007

Kyselylomake, ensimmäinen versio

Alkuun saatekirje, jossa muistettava pyytää palautetta ja painottaa, että toimivuuden testaus on tärkeintä. Osallistumisesta kiittäminen!

Ikä: pudotusvalikko tai radionapit

- 15?
- 16?
- 17?
- 18?
- 19?
- 20?

Oletko tällä hetkellä:

- peruskoulussa?
- toisen asteen oppilaitoksessa?
- armeijassa?
- AMK:ssa tai yliopistossa?
- työelämässä?
- muu, mikä?

Millainen koulutustausta?

- peruskoulu?
- lukio
- ammatillinen oppilaitos
- jne.

Seurusteletko tai oletko seurustellut?

- Kyllä
- En

Jos vastasit edelliseen 'kyllä', niin kuinka kauan viimeisin seurustelusuhde on kestänyt?

- Alle 2 kk?
- 2kk–6kk?
- Yli 6 kk–1 v.?
- Yli 1 v.?
- (vai avoin kysymys?)

Mitä parisuhteeseen mielestäsi kuuluu? voi valita monta:

- ystävyys
- rakkaus
- luottamus

- läheisyys
- hellyyden osoitukset (halailu, suutelu, hyväily)
- seksi
- erilaisuuden hyväksyminen
- oikeudenmukaisuus
- positiiviset ja negatiiviset tunteet
- muuta, mitä?

Miten määrittelet rakkauden?

Kenen kanssa olet pystynyt jakamaan ihastumisen tai rakastumisen kokemuksia?

- Kaverit/ystävät
- Vanhemmat
- Muu ulkopuolinen henkilö
- En kenenkään

Oletko saanut tietoa?

- pojan fyysisestä kehityksestä
- erilaisista ihmissuhteista
- vuorovaikutustaidoista
- erilaisia tunteita ja niiden käsittelyä
- seurusteluun liittyvät asiat (parisuhde, rakastelu?)
- raskauden ehkäisy, seksitaudit

Mistä olet saanut tietoa parisuhteista ja niihin liittyvistä asioista?

- Perhe
- Ystävät
- Koulu ja/tai kouluterveydenhuolto
- Rippikoulu tai Prometheus-leiri
- Armeija
- Internet (kyselypalstat, puhelinpalvelut, hakukoneet yms.)
- Muu, mistä?

Onko saamasi parisuhde”kasvatus” ollut mielestäsi riittävää?

- Kyllä
- Ei

Mistä parisuhteisiin liittyvästä asiasta haluaisit lisätietoa?

Oletko itse etsinyt tietoa parisuhteista?

- Kyllä
- En

Mistä olet hakenut tietoa?

Tiedätkö, mistä voisit halutessasi hakea tai kysyä lisätietoa?

- Kyllä
- En

Lomakkeen loppuun palautetta varten kysymykset!

Kysely parisuhdetietoudesta (esitestausta)

Lomake on ajastettu: julkisuus alkaa 30.3.2016 9.00 ja päättyy 1.4.2016 23.59

Olemme terveydenhoitajaopiskelijoita Metropolia Ammattikorkeakoulusta. Teemme koulutukseemme liittyen opinnäytetyönä kyselylomakkeen 15-20 -vuotiaiden poikien parisuhdetietoudesta, jota testaamme ja kehitämme. Myöhemmin tätä lomaketta käytetään mahdollisesti Metropolia Ammattikorkeakoulun yhteistyöhankkeen toimesta. Opinnäytetyömme tarkoituksena on luoda kyselylomake 15-20 -vuotiaille pojille, jossa kysytään parisuhteisiin liittyvistä asioista. Työmme tavoitteena on tuottaa ja kehittää kyselylomakkeesta sellainen, että Metropolia Ammattikorkeakoulussa kehitteillä oleva hanke voi hyödyntää sitä sähköisenä.

Vastaa ystävällisesti lomakkeen jokaiseen kysymykseen mahdollisimman rehellisesti. Toivomme vastausta myös lopussa olevaan palauteosioon. Kyselylomakkeen vastauksien tarkoituksena on tässä vaiheessa antaa Sinulle kokemus, miltä lomakkeeseen vastaaminen tuntui. Opinnäytetyössämme käytämme antamaasi palautetta kyselylomakkeen kehittämiseen. Toivoisimmekin, että käyttäisit enemmän aikaa palauteosioon vastaamiseen.

Vastaaminen on luottamuksellista. Lomakkeiden vastaukset jäävät vain meidän käyttöömmä. Säilytämme vastaukset opinnäytetyömme valmistumiseen asti. Tähän kyselylomakkeeseen voit vastata **perjantaihin 1.4.2016** mennessä.

Olemme erittäin kiitollisia panoksestasi opinnäytetyömme edistämiseksi!

Jos Sinulla on kysyttävää tai kaipaat lisätietoja, voit laittaa sähköpostia osoitteisiin tytti.tyrvaainen@metropolia.fi tai vera.virtanen@metropolia.fi

Ystävällisin terveisin,

Tytti Tyrväinen ja Vera Virtanen
Terveydenhoitajaopiskelijat, Metropolia AMK

Opinnäytetyön ohjaaja
Lehtori Asta Lassila
asta.lassila@metropolia.fi
Metropolia AMK

TAUSTATIEDOT

1. Ikä

--Valitse tästä--

2. Millainen koulutustausta sinulla on?

- peruskoulu
- lukio
- ammatillinen oppilaitos
- AMK
- yliopisto

3. Oletko suorittanut asepalveluksen (armeija tai siviilipalvelus)?

- Kyllä
- Kyllä, suoritan tällä hetkellä
- En

PARISUHDE

4. Seurusteletko tai oletko seurustellut? Kyllä
 En

5. Jos vastasit edelliseen "kyllä", niin kuinka kauan viimeisin seurustelusuhteesi on kestänyt? Alle 2 kk
 2 - 6 kk
 7 - 12 kk
 yli 1 vuosi

6. Miten määrittäisit parisuhteen?

7. Kuinka tärkeitä mielestäsi seuraavat asiat ovat parisuhteissa?

	Ei lainkaan tärkeää	Osittain tärkeää	En osaa sanoa	Tärkeää	Erittäin tärkeää
Vuorovaikutustaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Ystävyys	☐	☐	☐	☐	☐
Rakkaus	☐	☐	☐	☐	☐
Luottamus	☐	☐	☐	☐	☐
Oikeudenmukaisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Erilaisuuden hyväksyminen	☐	☐	☐	☐	☐
Positiiviset tunteet ja niiden ilmaisu	☐	☐	☐	☐	☐
Negatiiviset tunteet ja niiden ilmaisu	☐	☐	☐	☐	☐
Läheisyys	☐	☐	☐	☐	☐
Hellyyden osoitukset (halailu, suutelu, hyväily)	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaaliset teot	☐	☐	☐	☐	☐
Raskauden ehkäisy	☐	☐	☐	☐	☐
Seksitaudeilta suojautuminen	☐	☐	☐	☐	☐

8. Mikä muu voisi mielestäsi olla tärkeää parisuhteissa?

9. Kenen kanssa voit jakaa ihastumisen ja rakastumisen kokemuksia? :

- Kavereiden tai ystävien
 Vanhempien
 Muun ulkopuolisen henkilön
 En kenenkään

10. Oletko saanut tietoa: :

- Pojan fyysisestä kehityksestä
 Tytön fyysisestä kehityksestä
 Vuorovaikutustaidoista
 Erilaisista tunteista ja niiden käsittelystä
 Luottamuksesta
 Erilaisuuden hyväksymisestä
 Erilaisista ihmissuhteista (ystävyyks, parisuhde)
 Seurusteluun liittyvistä asioista
 Hellyyden osoituksista (halailu, suutelu, hyväily)
 Seksuaalisista teoista
 Raskauden ehkäisystä
 Seksitaudeista

11. Mistä olet saanut tietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista, joita on listattu kysymyksessä 10?

	En lainkaan	Vähän	Jonkin verran	Paljon
Perheeltä	☐	☐	☐	☐
Kavereilta tai ystävilta	☐	☐	☐	☐
Koulusta	☐	☐	☐	☐
Koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta	☐	☐	☐	☐
Rippikoulusta tai Prometheusleiriltä	☐	☐	☐	☐
Asepalveluksesta (armeija tai siviilipalvelus)	☐	☐	☐	☐
Internetistä (kyselypalstat, hakukoneet tms.)	☐	☐	☐	☐

12. Mistä muualta olet saanut tietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista?

13. Oletko mielestäsi saanut riittävästi tietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista? Kyllä
 En

14. Mistä parisuhteisiin liittyvistä asioista haluaisit lisätietoa?

15. Oletko etsinyt itse tietoa parisuhteista? Kyllä
 En

16. Mistä olet hakenut tietoa parisuhdeasioista?

17. Tiedätkö, mistä voisit halutessasi hakea tai kysyä lisätietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista? Kyllä
 En

PALAUTE

Toivoisimme, että ystävällisesti vastaisit vielä tähän palautteeseen koskien äskeistä kyselylomaketta parisuhdetietoudesta. Vastaa ystävällisesti ensin varsinaisen kyselylomakkeen kysymyksiin. Toivoisimme, että vasta sitten antaisit palautetta itse lomakkeesta ja kysymyksistä. Kyselylomaketta kehitetään antamasi palautteen perusteella. Siksi pyytäisimme, että ystävällisesti vastaisit näihin kysymyksiin laajemminkin kuin vain 'kyllä' tai 'ei'. Voit halutessasi myös perustella vastauksiasi, jotta saisimme selville tarkasti sen, mitä mahdollisesti haluaisit lomakkeessa kehittää. Tällaista kyselyä ei ole aikaisemmin toteutettu, joten palautteesi on tärkeää, jotta tulevaisuudessa kyselystä saadaan monipuolinen sekä informatiivinen.

1. Kysytäänkö kyselylomakkeessa mielestäsi oikeita asioita parisuhteista?

2. Oliko kyselylomakkeessa mielestäsi kysymyksiä, jotka eivät liittyneet parisuhteisiin?

3. Puuttuiko lomakkeesta mielestäsi joku olennainen kysymys parisuhteista?

4. Olivatko kysymykset selkeitä?

5. Olivatko vastausvaihtoehdot sopivia ja toimivia?

6. Mitä kehitettävää kyselylomakkeessa oli?

7. Mitä hyvää kyselylomakkeessa oli?

Kiitos erittäin paljon vaivannäöstäsi!

Tietojen lähetyks

Tallenna

Kiitos vastauksestasi ja vaivannäöstäsi!

Kysely parisuhdetiedoista ja -näkemyksistä (lopullinen)

Olemme terveydenhoitajaopiskelijoita Metropolia Ammattikorkeakoulusta. Teemme koulutukseemme liittyen opinnäytetyön tuotoksena kyselylomakkeen poikien parisuhdetiedoista ja -näkemyksistä, jota testaamme ja kehitämme. Myöhemmin tätä lomaketta käytetään mahdollisesti Metropolia Ammattikorkeakoulun yhteistyöhankkeen toimesta. Opinnäytetyömme tarkoituksena on tuottaa kyselylomake 15–20 -vuotiaille pojille, jossa kysytään parisuhteisiin liittyvistä asioista. Työmme tavoitteena on tuottaa ja kehittää kyselylomakkeesta sellainen, että Metropolia Ammattikorkeakoulussa kehitteillä oleva hanke voi hyödyntää sitä.

Vastaa ystävällisesti lomakkeen jokaiseen kysymykseen mahdollisimman rehellisesti. Toivomme vastausta myös lopussa olevaan palauteosioon. Kyselylomakkeen vastauksien tarkoituksena on tässä vaiheessa antaa Sinulle kokemus, miltä lomakkeeseen vastaaminen tuntui. Opinnäytetyössämme käytämme antamaasi palautetta kyselylomakkeen kehittämiseen. Toivoisimmekin, että käyttäisit enemmän aikaa palauteosioon vastaamiseen.

Vastaaminen on luottamuksellista. Lomakkeiden vastaukset jäävät vain meidän käyttöömmä. Säilytämme vastaukset opinnäytetyömme valmistumiseen asti. Tähän kyselylomakkeeseen voit vastata **XX.XX.XXXX** mennessä.

Olemme erittäin kiitollisia panoksestasi opinnäytetyömme edistämiseksi!

Jos Sinulla on kysyttävää tai kaipaat lisätietoja, voit laittaa sähköpostia osoitteisiin tytti.tyrvaainen@metropolia.fi tai vera.virtanen@metropolia.fi

Ystävällisin terveisin,

Tytti Tyrväinen ja Vera Virtanen
Terveydenhoitajaopiskelijat, Metropolia AMK

Opinnäytetyön ohjaaja
Lehtori Asta Lassila
asta.lassila@metropolia.fi
Metropolia AMK

TAUSTATIEDOT

1. Ikä

--Valitse tästä--

2. Millainen koulutustausta sinulla on? (Mainitsitko kaikki käymäsi koulut)

- peruskoulu
 lukio
 ammatillinen oppilaitos
 AMK
 yliopisto

3. Oletko suorittanut asepalveluksen (armeija tai siviilipalvelus)? Kyllä
 Kyllä, suoritan tällä hetkellä
 En

PARISUHDE

4. Seurusteletko tai oletko seurustellut? Kyllä
 En

5. Jos vastasit edelliseen "kyllä", niin kuinka kauan viimeisin seurustelusuhteesi on kestänyt? Alle 2 kk
 2 - 6 kk
 7 - 12 kk
 yli 1 vuosi

6. Miten määrittelisit parisuhteen?

7. Kuinka tärkeitä mielestäsi seuraavat asiat ovat parisuhteissa?

	Ei lainkaan tärkeää	Osittain tärkeää	En osaa sanoa	Tärkeää	Erittäin tärkeää
Vuorovaikutustaidot (taidot kommunikoida eli ilmeet, eleet ja sanat jne.)	☐	☐	☐	☐	☐
Ystävyyys	☐	☐	☐	☐	☐
Rakkaus	☐	☐	☐	☐	☐
Luottamus	☐	☐	☐	☐	☐
Oikeudenmukaisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Erilaisuuden hyväksyminen	☐	☐	☐	☐	☐
Positiiviset tunteet ja niiden ilmaisu	☐	☐	☐	☐	☐
Negatiiviset tunteet ja niiden ilmaisu	☐	☐	☐	☐	☐
Kumppanin kanssa vietetty yhteinen aika	☐	☐	☐	☐	☐
Itsenäisyys	☐	☐	☐	☐	☐
Riippumattomuus kumppanista	☐	☐	☐	☐	☐
Läheisyys	☐	☐	☐	☐	☐
Hellyyden osoitukset (halailu, suutelu, hyväily)	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaaliset teot	☐	☐	☐	☐	☐
Raskauden ehkäisy	☐	☐	☐	☐	☐
Seksitaudeilta suojautuminen	☐	☐	☐	☐	☐

8. Mikä muu voisi mielestäsi olla tärkeää parisuhteissa?

9. Kenen kanssa voit jakaa ihastumisen ja rakastumisen kokemuksia? (Voit valita useita vaihtoehtoja.)

- Kavereiden tai ystävien
 Vanhempien
 Muun ulkopuolisen henkilön (koulu- tai opiskeluterveydenhuollon henkilöstö, muu asiaan perehtynyt henkilö)
 En kenenkään

10. Oletko saanut tietoa: (Voit valita useita vaihtoehtoja.)

- Pojan fyysisestä kehityksestä
 Tytön fyysisestä kehityksestä
 Vuorovaikutustaidoista (taidot kommunikoida eli ilmeet, eleet ja sanat jne.)
 Erilaisista tunteista ja niiden käsittelystä
 Luottamuksesta
 Erilaisuuden hyväksymisestä
 Erilaisista ihmissuhteista (ystävyyys, parisuhde)
 Seurusteluun liittyvistä asioista
 Hellyyden osoituksista (halailu, suutelu, hyväily)
 Seksuaalisista teoista
 Raskauden ehkäisystä
 Seksitaudeista

11. Kuinka paljon olet saanut tietoa mainituilta lähteiltä parisuhteisiin liittyvistä asioista, joita on listattu kysymyksessä 10?

	En lainkaan	Vähän	Jonkin verran	Paljon	En osaa sanoa
Perheeltä	☐	☐	☐	☐	☐
Kavereilta tai ystävilä	☐	☐	☐	☐	☐
Koulusta	☐	☐	☐	☐	☐
Koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta	☐	☐	☐	☐	☐
Rippikoulusta tai Prometheusleiriltä	☐	☐	☐	☐	☐
Asepalveluksesta (armeija tai siviilipalvelus)	☐	☐	☐	☐	☐
Internetistä (kyselypalstat, hakukoneet tms.)	☐	☐	☐	☐	☐

12. Mistä muualta olet saanut tietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista?

13. Oletko mielestäsi saanut riittävästi tietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista? Kyllä
 En

14. Mistä parisuhteisiin liittyvistä asioista haluaisit lisätietoa?

15. Oletko etsinyt itse tietoa parisuhteista? Kyllä
 En

16. Mistä olet hakenut tietoa parisuhdeasioista?

17. Tiedätkö, mistä voisit halutessasi hakea tai kysyä lisätietoa parisuhteisiin liittyvistä asioista? Kyllä
 En

Tietojen lähetyks

Tallenna Esitäyttö URL

Kiitos vastauksestasi ja vaivannäöstäsi!